

ΕΤΟΣ Δ΄.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 15 Φεβρουαρίου 1872.

ΦΥΛΛ. ΙΘ΄.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΑΙΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΥΠΟ

ΛΟΥΙΖΗΣ ΜΥΛΒΑΧ.

(συνέχεια ἴδε φυλλ. ΙΗ΄.)

Τὸ γνωρίζετε, Ὑψηλάντη, εἶπεν αὐτῇ χαμηλοφώνως. Ἀπόψε, ὡς γνωρίζετε, εἶναι ἡ διὰ τοὺς φίλους μου ὠρισμένη ἐσπέρα, καὶ ἦτο πιθανὸν ἐξ αὐτῶν τις νὰ προτιμήσῃ ἀντὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἑορτὴν νὰ ἔλθῃ πρὸς με· διὰ τοῦτο δὲν ὑπῆγα. Ἀλλὰ διατί με ὀνομάζετε σήμερον πριγκηπέσσαν.

Διότι εἶσθε ἀληθῆς ἡγεμονίς τῆς νεότητος τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ κάλλους, ἡγεμονίς, ἐνώπιον τῆς ὁποίας πρέπει σύμπαντες νὰ κλίνωσι γόνυ.

Δι' ὑμᾶς ὅμως δὲν εἶμαι πριγκηπέσσα, Ὑψηλάντη, εἶμαι ἀπλῆ Ἑλένη καὶ ὡς τοιαύτην ἀπαιτῶ νὰ με θεωρήτε. Ἀνετράφημεν ὁμοῦ ὡς ἀδελφοί. Ἡμῖν βρέφος ἔτι ὅτε ἤλθετε μετὰ τοῦ πατρός σας εἰς Πέτρούπολιν, καὶ ἔκλαιον ἀπὸ ἐνθουσιασμῶν ὁσάνκις μοὶ διηγούντο περὶ τοῦ μόλις 16ετοῦς ἥρωος Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου,

ὅστις ἔσωσεν ἀπὸ τοῦ θανάτου τὸν πατέρα του. Τὰ πρῶτα εὐγενῆ τῆς ψυχῆς μου αἰσθήματα τὰ ὀφείλω εἰς ὑμᾶς. Πόσον εὐτυχῆ ἐθεώρησα ἐμαυτὴν ὅτε ὁ ἀδελφός μου σας εἰσήγαγεν εἰς τὴν οἰκογένειαν μας! ἡ νεαρὰ καρδίᾳ μου ἔπαλλε δι' ὑμᾶς, ἔσπευσα νὰ σας ὀνομάσω ἀδελφόν μου, καὶ σας προσέφερα ἀδελφικὴν στοργήν. Ἐκτοτε σας ἠγάπησα ὡς ἀδελφόν.

Μὲ ἠγαπάτε, πριγκηπέσα Ἑλένη, καὶ πρὸ δύο ἐτῶν ὅτε ἐνυμφεύθητε τὸν πριγκηπα Σουβαρόφ; ὑπέλαθε μειδιῶν εἰρωνικῶς ὁ Ὑψηλάντης.

Γνωρίζετε πολὺ καλὰ, ἔκραξεν αὐτῇ μετὰ ζωηρότητος ὅτι ἐγὼ δὲν ἐνυμφεύθη, ἀλλ' ὅτι ὁ πατήρ μου μ' ἐνύμφευσε μετὰ τὸν πριγκηπα, μ' ὅλον ὅτι ἐγνώριζεν ὅτι δὲν τὸν ἠγάπων, ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ τὸν ἀγαπήσω, διότι... Ὁμῶς με διέταξε καὶ καθήκον μου ἐνόμισα νὰ ὑποταχθῶ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ πατρός μου. τί θὰ ὀφελούμην ἂν δὲν συγκατένευον; ὑπετάχθην λοιπὸν εἰς τὴν τύχην μου καὶ ἐνυμφεύθη ὁ Θεὸς νὰ με συγχωρήσῃ, καὶ ὅμως τό ὀμολογῶ, διὰ τὸν συζυγόν μου οὐδὲ τὴν προαιμικρὰν συμπάθειαν ἠσθανόμην, καὶ ὅτε μετὰ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος ἡ ἀπὸ τοῦ ἵππου πτώσις ἐπήνεγκε τὸν θάνατον τοῦ πριγκηπος δὲν ἠδυνάμην νὰ κλαῖσω. ἠσθανόμην μόνον ὅτι ἡμῖν πάλιν ἐλευθέρᾳ, τὰ δὲ πένθημα ἐνδύματά οὐδὲως συνεφώνουν μετὰ τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας μου. Πολλάκις ἤλεγξα ἐμαυτὴν διὰ τοῦτο,

ἀλλ' εἰς μάτην μοι ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐπιβάλω εἰς ἑμαυτὴν θλίψιν καὶ πόνον. Ἐκλαυσα τὸσον πολὺ ἐν ὅσῳ ἔζη ὁ πρίγκηψ, ὥστε ὅτε ἀπέθανε δὲν εἶχον πλέον δάκρυα.

Ἀδὲν ἠγαπήσατε λοιπὸν οὐδέποτε τὸν πρίγκηπα Σουβαρώφ; ἠρώτησε χαμηλῆ τῆ φωνῆ ὁ Ὑψηλάντης.

Ἡ Ἑλένη ἀτενίσασα αὐτὸν ἐντρομος εἶπεν. Ἄῤῥωτᾶτε; Ἐνομίσατε ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ τὸν ἀγαπήσω; Ἐρωτᾶτε περὶ τούτου, σεῖς;

Μόλις ἐγνώρισα τὸν πρίγκηπα, Ἑλένη ὡς γνωρίζετε, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἤμην εἰς τὴν ἐκστρατεῖαν καὶ ἐπέστρεψα εἰς Πετρούπολιν ὀλίγους μῆνας μετὰ τὸ θλιβερὸν συμβάν.

Ἄτὸ θλιβερὸν συμβάν ἐψιθύρισεν ἡ Ἑλένη μειδιάσασα παραδόξως. Εἶτα ἐσιώπησαν ἀμφοτέρω, καὶ ἐκείνη μὲν ἠτένιζε σκεπτικῆ τὸ πῦρ, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, τὰ βλέμματα ἔχων προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μακρὰ σιωπὴ ἐπεκράτησε, τὴν ὁποίαν διέκοψεν ἐπὶ τέλους ἡ Ἑλένη, ἐρωτήσασα τὸν Ἀλέξανδρον διατὶ δὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐορτὴν ἐνῶ ἡ ἀπουσία του θὰ καθίστατε ἐπαισθητή.

Εἰς τίνα; ἠρώτησεν οὗτος.

Εἰς πάσας τὰς ὠραίας κυρίας, αἵτινες σὰς ἀγαπῶσι καὶ τὰς ὁποίας... ἴσως ἀγαπᾶτε καὶ ὑμεῖς.

Ἑλένη! ἔκραξεν ὁ Ὑψηλάντης οὕτε ἀγαπῶ τίνα οὕτε με ἀγαπᾶ τις ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐορτῇ κυριῶν.

Ἐνοῶ, ὑπέλαβεν αὐτὴ, δὲν θέλετε νὰ προσδώσετε τὰ μουσικὰ τῶν κυριῶν, καὶ ἔχετε δικαίον, τοιοῦτον εἶναι τὸ χρέος τοῦ ἱππότου. Ἀδὲν δύνασθε ὁμῶς νὰ διαψεύσετε ὅτι ἐγὼ ἰδίως ὀφθαλμοῖς εἶδον. Πιθανὸν σεῖς νὰ μὴ ἀγαπᾶτε, ὅτι ὁμῶς ὑπάρχουσι πολλαὶ κυρίαί, αἵτινες σὰς ἀγαπῶσι, τοῦτο οἶλε μου ἐνόησε πᾶς τις, ὅστις παρῶν χθὲς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ἔλαβε τὸν κόπον νὰ σὰς κατασκευεύσῃ ὀλίγον. Μετὰ πόσου ζήλου σὰς ἐπλησίαζον αἱ κυρίαί! Μετὰ πόσης ἐπιτηδεϊότητος σὰς διεβίβαζον τὰς ἐπιστολάς των, καὶ μετὰ πόσης χάριτος τὰς ἐλαμβάνετε σεῖς!

Βλέπετε ταῦτα, Ἑλένη; ἠρώτησε μειδιῶν ὁ Ὑψηλάντης.

Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ τὰ ἴδω, ἀφ' οὗ ἤμην πλησίον σας; Δυστυχῶς τὰ εἶδον ὅλα, εἶδον καὶ τὴν ὠραίαν κυρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν προση-

νέγκατε μετὰ τόσης χάριτος τὸν βραχίονα διὰ νὰ τὴν ὀδηγήσετε εἰς τὸ ὄχημά σας.

Γνωρίζετε λοιπὸν ὅτι ἦτο ὠραία; ἠρώτησε μετὰ ζωνρότητος ὁ Ὑψηλάντης! ἦτο πράγματι νέα καὶ ὠραία;

Μὴ σὰς ἐπῆλθεν ἡ παράδοξος ἰδέα νὰ προσποιηθῆτε ὅτι τὸ ἀγνοεῖτε;

Σὰς διαβεβαίω ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς τιμῆς μου ὅτι τὸ ἀγνοῶ. Ἡ κυρία μὲ παρεκάλεσε νὰ τῇ παράσχω θέσιν εἰς τὸ ὄχημά μου ἰπειδῆ ἐντὸς τοῦ πλήθους ἔχασε τοὺς ὑπηρετάς της. Ἐνόμισα καθῆκον μου νὰ ἐκπληρώσω τὴν παράκλησίν της καὶ τὴν ὀδήγησα εἰς τὸ ὑποδειχθέν μοι ἔνοδοξοιον. Ἐκεῖ ἀπεχωρίσθημεν, ἀφ' οὗ προηγουμένως μὲ παρεκάλεσε νὰ μὴ θελήσω νὰ μάθω τίς εἶναι, ἀλλὰ ν' ἀναχωρήσω ἀμέσως. Οὕτε τὸ ὄνομά της γνωρίζω οὕτε τὸ προσωπόν της εἶδον, διότι ἦν κεκαλυμμένη μὲ διπλοῦν κηδεμνον.

Παράδοξον! εἶπε σύννους ἡ πριγκηπέσσα. Καὶ δὲν γνωρίζετε τίποτε περισσώτερον περὶ αὐτῆς, δὲν ἐμάθετε τίποτε;

Μάλιστα, Ἑλένη, εἶπε μετὰ τινων στιγμῶν σιωπῆν ὁ Ὑψηλάντης. Προσεκλήθη νὰ ὑπάγω πρὸς αὐτὴν ἀπόψε περὶ τὴν 10ην, καὶ θέλω ὑπάγει.

Θὰ ὑπάγετε; ἔκραξεν ἀναπηδήσασα ἡ Ἑλένη. Ἦλθατε διὰ νὰ μοὶ εἶπητε ὅτι θὰ ὑπάγητε εἰς ἐρωτικὴν συνέντευξιν;

Μὲ ἐρωτήσατε, καὶ σὰς ἀπάντησα εὐκρινῶς, ἀπεκρίθη ὁ Ὑψηλάντης, διότι δὲν εἶχον τὸ θάρρος νὰ ψευθῶ πρὸς ὑμᾶς. Εἰς ἐν ὅμως ἀπατάσθε, Ἑλένη! δὲν θὰ ὑπάγω εἰς ἐρωτικὴν συνέντευξιν, θὰ ὑπάγω νὰ τῇ εἶπω τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ τί θὰ τῇ εἶπητε;

Θέλετε νὰ τὸ μάθητε, Ἑλένη;

Ἄν δὲν ἦνε ἀδιακρίσια, θὰ μὲ ὑποχρεώσητε.

Ἔστω, ἀφ' οὗ τὸ θέλετε, θὰ σὰς τὸ εἶπω, ὑπάγω πρὸς τὴν κυρίαν ταύτην ὡς χειρῶνος πρὸς ἀσθενῆ, τὸν ὁποῖον προτίθεται νὰ θεραπεύσῃ δι' ἐγγχειρίσεως. Ἡ κυρία αὕτη μοὶ ἔγραψεν, ὡς δ' ἐκ τῶν γραφομένων της εἰκάζω ἔχει εὐγενῆ καρδίαν. Μοὶ ὠμολόγησεν ὅτι μὲ ἀγαπᾶ. Χρέος μου λοιπὸν εἶναι νὰ τὴν εὐχαριστήσω, διότι οὐαὶ εἰς τὸν ἄνδρα, ὅστις δὲν εἶναι αἰωνίως εὐγνώμων πρὸς γυναῖκα, ἦτις τὸν ἀξιοῖ τοῦ ἔρωτός της. Θὰ ὑπάγω πρὸς αὐτὴν καὶ θὰ τῇ εἶπω. Ἡ κυρία, ἠθελήσατε νὰ μοὶ προσενέγκητε τὸ εὐγενέστερον καὶ πολυτιμότερον δῶρον, τὸ δῶρον τοῦ ἔρωτος. Ἡ ψυχὴ μου ὑποκλίνεται

ἐνώπιον ὑμῶν συγκεκινημένη, ἀλλ' ἡ καρδιά μου — συγχωρήσατέ μοι νὰ σὰς τὸ ὁμολογήσω — ἡ καρδιά μου δὲν δύναται ν' ἀνταποδώσῃ τὰς ἱεράς τοῦ ἔρωτος φλόγας, διότι ὁ ἔρωσ δὲν διαίρειται, δὲν δύναται ν' ἀνήκῃ συγχρόνως εἰς δύο. Ὁ ἔρωσ πρέπει ν' ἀγαπᾶ ἀποκλειστικῶς, εἰς ὅλην ψυχῆς, εἰς ὅλην καρδίαν; οὐδεμίαν ἄλλην ἐπιθυμία, οὐδεμίαν ἄλλην θέλησιν πρέπει ν' ἀπομακρύνῃ τὴν καρδίαν του ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ἔρωτός του. Ἡ ἰδική μου καρδιά, κυρία, ἀνήκει ἀποκλειστικῶς, ἀμερίστως εἰς τὴν πατρίδα μου, τὴν προσφιλῆ, τὴν ὠραίαν Ἑλλάδα. Ναὶ ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἡ μόνη ἐρωμένη μου, οὐδεμίαν ἄλλην οὕτε ἔχω οὕτε μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἔχω. Εἰς αὐτὴν ὠμοσα πίστιν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ τηρήσω μέχρι τοῦ θανάτου μου. Οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς δύναται νὰ μὲ ἀποτρέψῃ ἀπὸ τοῦ ἔρωτός μου, οὐδὲν δύναται ν' ἀπασχολήσῃ τὴν καρδίαν μου εἰμὴ ὁ ἔρωσ οὗτος. Πᾶς διαλογισμὸς μου ἀνήκει εἰς τὴν πατρίδα μου. Ἡ ἐρωμένη μου Ἑλλὰς στεναρίζει ὑπὸ τὸν ζυγόν, πρέπει ἢ νὰ τὴν ἐλευθερώσω ἢ ν' ἀποθάνω. Ἡ ἐρωμένη μου Ἑλλὰς κεῖται ἐν τῷ βορβόρῳ χύνοσα αἱματηρὰ δάκρυα· πρέπει νὰ τὴν ἀνεγείρω ἢ νὰ πέσω κί ἐγὼ εἰς τὸν βορβόρον καὶ ν' ἀποθάνω. Εἰς μόνην τὴν πατρίδα μου ἀνήκει ὁ ἔρωσ μου· οὐδεμίαν δὲ γυνὴ ἔστω καὶ ἡ ὠραιότερα, ἡ ἀγαθοτέρα, ἡ λαμπροτέρα, δύναται νὰ μοιράσῃ μετὰ τῆς Ἑλλάδος τὸν ἔρωτα τοῦ Ὑψηλάντου». Ταῦτα, Ἑλένη θέλω εἶπῃ εἰς τὴν κυρίαν ἐκείνην, ἥτις νομίζει ὅτι μὲ ἀγαπᾶ. Αὕτη εἶναι ἡ ἐγγχειρίσις, ἣν θέλω ἐπιχειρήσει ἐπ' αὐτῆς διὰ νὰ τὴν θεραπεύσω. Ἴδέτε, Ἑλένη τὸ ὠρολόγιόν σας δεικνύει ἤδη δεκάτην. Εἶναι καιρὸς ὑγιαίνειτε, Ἑλένη, φίλη μου ὑγιαίνειτε καὶ συγχωρήσατέ με διότι ἐτάραξα τὴν εὐάρεστον μοναζίαν σας.»

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ὑψηλάντης, ἠγέρθη, ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς Ἑλένης, τὴν ἥσπασθη, καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου.

Ἡ Ἑλένη τὸν ἔβλεπεν ἀναχωροῦντα μὲ καρδίαν συγκεκινημένην. «Μοὶ ὠμίλησε πράγματι οὕτως; ἠρώτησεν ἑαυτὴν μὲ τρέμοντα χεῖλη ἠθελήσατε νὰ μοὶ ἀνοίξῃ τὴν καρδίαν του, διότι εἶδεν ἐντὸς τῆς ἰδικῆς μου;» ἐκλίνε τὴν κεφαλὴν καὶ δύο δάκρυα μεγάλα καὶ λαμπρὰ ὡς ἀδάμαντες ἔρρευον ἐπὶ τῶν ὠχρῶν παρειῶν της.

Ὅτε ὁ Ὑψηλάντης ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μέγα-

ρόν του εἶρε πρὸ τῆς θύρας ἀναμμένουσαν ἀμαζαν. Πηδήσας ἀπὸ τοῦ ὀχήματός του ἐπλησίασε πρὸς τὴν ἀμαζαν πρὸ τῆς ὁποίας ἴστατο ἄνευ στολῆς ὑπηρετῆς.

Εἰς τίνα ἀνήκει ἡ ἀμαζα αὕτη; ἠρώτησε Ἀδὲν ἠξεύρω, κύριε, ἀπάντησεν ὁ ὑπηρετῆς.

Διὰ τίνα περιμένει ἐδῶ;

Διὰ τὸν πρίγκηπα Ὑψηλάντην, Κύριε.

Τότε ἀνοιξον, εἰμ' ἐγώ!

Ἡ λάμπρις τοῦ πλησίον φανοῦ ἐπιπτεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ὑψηλάντου, καὶ φαίνεται ὅτι τὸν ἐγνώρισεν ὁ ὑπηρετῆς, διότι χωρὶς νὰ προσέσῃ τι ἠνοιξε τὴν θυρίδα καὶ τὸν ἐδοθήθησε ν' ἀναβῆ.

Μετὰ ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἡ ἀμαζα διεληθούσα διαφόρους ἔστη ἐν σκοτεινῇ καὶ στενῇ ὑδῶ πρὸ μεγάλου καὶ σοβαροῦ οἰκοδομήματος. Ὁ ὑπηρετῆς ἠνοιξε τὴν θυρίδα, καὶ, εἰσελθόντος τοῦ Ὑψηλάντου εἰς μικρὰν θύραν, ἣν οὗτος τῷ ὑπέδειξε, τὸν παρεκάλεσε νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ ἵνα λάβῃ τὴν χεῖρα τῆς ἐξοχότητός του καὶ τὸν ὀδηγήσῃ, διότι εἶπεν αἱ κλίμακες καὶ οἱ διάδρομοι ἐν τῷ ὀπισθίῳ τούτῳ τοῦ οἴκου τμηματι ἦσαν σκοτεινοὶ, καὶ ὁ μὴ γνωρίζων καλῶς τὴν οἰκίαν δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ.

Ὁ Ὑψηλάντης ἔδωκεν εἰς τὸν ὑπηρετῆν τὴν χεῖρα καὶ διελθὼν λαβύρινθον διαδρόμων καὶ αἰθουσῶν ἔφθασεν ἐνώπιον θύρας φωτιζομένης ὑπὸ λυχνίας ἀνωθεν κρεμαμένης.

Ἐφθάσαμεν, ἐξοχώτατε, ἐψιθύρισεν ὁ ὑπηρετῆς κρούσας τρεῖς ἐλαφρῶς τὴν θύραν.

Ἡ θύρα ἠνοιχθη ἀμέσως, καὶ μυστηριώδης φωνὴ προσεκάλεσε τὸν Ὑψηλάντην νὰ εἰσέλθῃ. Ὁ μικρὸς περὶθάλαμος, εἰς ὃν ὑπακούσας εἰς τὴν πρόσκλησιν εἰσῆλθεν, ἐφωτίζετο ἀμυδρῶς, ὥστε τὰ ἐν αὐτῷ ἀντικείμενα δὲν διεκρίνοντο.

Ἐλθετε, ὑψηλότατε, εἶπε γυνὴ τις παρὰ τὴν θύραν ἴσταμένη. Σὰς περιμένουν. Λάβετε τὴν καλωσύνην ν' ἀνοίξῃτε τὴν ὄπισθεν τοῦ παραπετάσματος ἐκείνου θύραν καὶ νὰ εἰσέλθῃτε.

Ὁ Ὑψηλάντης ἐπροχώρησε πρὸς τὴν θύραν τὴν ἠνοιξε καὶ εἰσῆλθεν, ἀλλ' ἐκθαμβος, ἐκπληκτος δι' ὅτι, εἰς τὴν ἔσθη πρὸ τῆς θύρας καὶ ἔστρεψε πῆριξ τὰ βλέμματα ὡς ὑπνοβάτης.

Τὸ μέρος, ἐνθα εἰσῆλθε δὲν ἦτο δωματίον, δὲν ἦτο αἶθουσα, ἀλλὰ στοὰ μὲ ὠρασιότατας κορινθιακοῦ ῥυθμοῦ στήλας. Ἀδὲν εὐρίσκετο πλέον ἐν Βιέννῃ, οὕτε ἐν Εὐρώπῃ, ἀλλ' ἐν Ἀθῆναις, ἐν μιᾷ τῶν λαμπροτέρων στοῶν τῆς Ἀκροπόλεως, ἐνῆ ἐλαττοῦντο οἱ μεγάλοι θεοί.

Γλαυκός οὐρανός κεκοσμημένος διὰ χρυσῶν ἀστέρων αἰωρεῖτο ὑπεράνω τῶν μὲ στεφάνους ἐκ ῥόδων κεκοσμημένων στηλῶν. Ἐν τῷ βάθει τῆς στοᾶς ἐφαίνετο μία ἐκ τῶν ὠραιότατων τῆς Ἑλλάδος χωρογραφῶν· μεταξὺ τῶν στηλῶν ὑψοῦντο ὠραιότατα τῶν θεῶν ἀγάλματα. Ἀπὸ τῶν ἀγαλμάτων τούτων ἐφαίνετο ὅτι ἐξήρχετο ὅλη ἡ λάμψις, ἥτις ἐφώτιζε τὴν στοάν. Βαθεῖα καὶ ἱερὰ σιωπὴ ἐπεκράτει, καὶ ὅτε ὁ Ὑψηλάντης ἀνέκυψεν ἀπὸ τοῦ ὄνειρου, ὅτε ἐπροχώρησεν, ἐτρόμαξεν ἐκ τοῦ ἤγου, ὃν παρήγαγον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ βήματά του. Ἄλλ' ὁ τρέμος του παρήλθεν ἀμέσως. Ἡ καρδιά του ἐνεπλήθη χαρᾶς καὶ ἔκραξε. «Χαῖρε, ἱερὰ ἀγία στοᾶ τῆς Πατρίδος μου! ὁ υἱός σου ἔρχεται πρὸς σὲ πλήρης σεβασμοῦ καὶ ἀφοσίωσης. Χαῖρε Παλλὰς Ἀθηνᾶ, ἡ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς ἀναπηδήσασα Θεὰ τῆς Ἀκροπόλεως. Σὲ ἱκετεύω, δός μοι τὴν εὐλογίαν σου. Ἐνώπιόν σου Φοῖβε Ἀπόλλων κλίνω τὸ γόνυ καὶ σὲ λατρεύω ἐκ καρδίας. Σὺ ὁ φωτίζων τὴν Ἑλλάδα ῥίψον ἀκτῖνα μιαν τῆς λάμψεώς σου εἰς τὴν ψυχὴν μου, ποιήσον μὲ στρατιώτην σου καὶ πέμψον με εἰς τὴν Ἑλλάδα ἵνα ἀνοικοδομήσω ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τοὺς κρημνισμένους ναοὺς τῆς λαμπρότητός σου. Καὶ σὺ ἐδῶ εἶσαι, θεὰ ὅλων τῶν θεῶν, οὐρανια Ἀφροδίτη, θεὰ τῆς ἱεράς, τῆς ἀθάνατης, τῆς παρθενικῆς ὠραιότητος· μολονότι δὲν ἐνοῶ τὰ μυστήρια τοῦ μειδιάματός σου σὲ ἱκετεύω γὰρ πρὸς με ἵλεως, θεὰ τῆς καλλονῆς· ὅταν ἐπιτύχω τὸν σκοπὸν μου, ὅταν ἀνδρώσω ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν, τότε ὀδηγήσόν με πρὸς τὴν χαριτόδωρον γυναῖκα, τὴν ὅποιαν δὲν δύναμαι τώρα οὔτε νὰ ὀνομάσω οὔτε νὰ γνωρίσω».

Ἀκούεται μουσικὴ, ἀρμονικὰ μελωδία ἠχοῦσι καὶ μελωδικώταται φωναὶ ὡς ἀπὸ τοῦ αὐρανοῦ κράζουσιν. «Ἐλθέ, ἐλθέ, οἱ θεοὶ εὐλογοῦσιν ὅτι ἀγαπῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Ἐλθέ, ἐλθέ.»

Ὁ Ὑψηλάντης προχωρεῖ ὡς μαγευμένος· μειδιῶν ὑπὸ μακαριότητος πλησιάζει πρὸς τὸ ἔτερον τῆς στοᾶς ἄκρον, ἡ μουσικὴ ἀκούεται, αἱ φωναὶ κράζουσιν· παραμερίζει τὴν εἰς τὸ τέλος τῆς στοᾶς πορφυρὰν αὐλαίαν, εἰσέρχεται εἰς τὸν παρακείμενον θάλαμον. Ἡ αὐλαία πίπτει ὀπισθεν του, ἡ μουσικὴ παύει. Εὐρίσκειται πάλιν ἐν Ἑλληνικῇ στοᾷ, ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν κατοικοῦσιν οἱ θεοὶ, ἀλλ' οἱ ὑπὸ τῶν θεῶν ἀγαπώμενοι ἄνθρωποι. Τοιαύτη θὰ ἦτο βεβαίως ἡ στοᾶ, ἐν ἣ ἡ Ἀσπασία ὑπεδέχετο τοὺς μεγαλειτέρους τῆς

Ἑλλάδος ἀνδρας, ἐν ἣ συνδιελέγετο μετὰ τοῦ Σωκράτους περὶ τῶν ὑψίστων ἰδεῶν, μετὰ τοῦ Περικλέους συνδιεσκέπτετο περὶ τῆς πολιτείας καὶ μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἢ Διογένης ἐνεθουσία ὑπὲρ τοῦ ἔρωτος. Ναι, τὸ δῶμά ἐκεῖνο εἶναι τῆς Ἀσπασίας καὶ ἤδη εἰσέρχεται καὶ αὐτὴ, φέρουσα ποδήρη μὲ χρυσὰς παρυρᾶς, λευκὸν χιτῶνα καὶ χαριέστατον πέπλον. Οἱ ὠραιότατοι αὐτῆς βραχιόνες κοσμοῦνται διὰ χρυσῶν ψελίων, καὶ ἡ μελανὴ αὐτῆς κόμη διὰ χρυσοῦ διαδήματος. Τὸ πρόσωπον αὐτῆς εἶναι ὠραῖον ὡς τὸ τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ μειδιᾶμά της ἐπιχαρὶ ὡς τὸ τῆς Ἀφροδίτης. Ἐκτείνασα τοὺς βραχιόνες, ὄμμα καὶ ἐναγκαλισθεῖσα αὐτὸν ἐπιτίθει φίλημα ἐπὶ τῶν χειλέων του, καὶ λέγει· «καλῶς ἤλθες τελευταῖε υἱὲ τῶν θεῶν, καλῶς ἤλθες βασιλεῦ τῆς Ἑλλάδος», καὶ τὸν καταφιλεῖ πάλιν. Ἀλλὰ τὸ φίλημα τοῦτο ἐξήγειρε τὸν Ὑψηλάντην τοῦ ἡδέως ληθάργου του, ἐφάνη ὡς ἂν ἐξηγέρθη ἀπὸ τοῦ ὕπνου· τὸ πρόσωπόν του, τὸ ὅποιον πρὶν ἔλαμπεν ὑπὸ χαρᾶς, ὠχρίασε καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐγένοντο ἀπειλητικοί. Τὸ ὄνειρον ἐτελειώσε· ὁ Ὑψηλάντης δὲν ἦτο πλέον ἐν Ἑλλάδι, ἦτο πάλιν ἐν Βιέννῃ.

«Διατί ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ; ἐψιθύρισε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ· διατί ἐνῶ ἠκολούθησας τὴν πόσαλλειν τοῦ ἔρωτος, εἶσαι ψυχρὸς καὶ σιωπηλός;

Διότι πρέπει νὰ ἦμαι ψυχρὸς, Κυρία, ἀπεκρίθη μὲ τρέμουσαν φωνὴν ὁ Ὑψηλάντης. Πρὸ ὀλίγου εἶδον τοὺς θεοὺς τῆς Ἑλλάδος· προσηυχῆθην εἰς τὴν Ἀθηνᾶν καὶ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα· ἔκλινα γόνυ πρὸ τῆς Ἀφροδίτης καὶ ὤμωσα ὅτι οὐδεὶς ἐπίγειος ἔρωσ θέλει πληρώσει τὴν καρδίαν μου πρὶν ἢ γονυπετήσω ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, τῆς δι' ἐμοῦ ἀπελευθερωθείσης.

Θὰ τὴν ἐλευθερώσῃς, ἔκραξεν ἡ γυνὴ ἔνθους· θὰ θραύσῃς τὰς ἀλύσεις τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἐμὲ δὲ ἐπίτρεψον νὰ σὲ βοηθήσω. Θέλω νὰ συμμερισθῶ τοὺς κινδύνους σου, τοὺς ἀγῶνας σου, τὰ σχέδιά σου. Ἐπίτρεψόν μοι νὰ ἴσταμαι παρὰ σοὶ ὅταν ἐξέλθῃς εἰς τὸν ὑπὲρ πατρίδος ἀγῶνα. Μεταμερισμένη ὡς ἀκόλουθός σου, ὡς δούλός σου, θέλω νὰ σὲ ἀκολουθήσω, νὰ ἀποθάνω ἢ ζῆσω μετὰ σοῦ, διότι καὶ ἐγὼ ἀγαπῶ τὴν Ἑλλάδα τὴν πατρίδα μου, καὶ ἀγαπῶ καὶ σὲ βασιλεῦ τῆς Ἑλλάδος.

Μὲ ἀγαπᾶς ἐνῶ δὲν μὲ γνωρίζεις; ἠρώτησεν οὗτος.

Σὲ γνωρίζω, ἔκραξεν αὐτὴ· σὲ γνωρίζει πᾶς

υἱὸς καὶ πᾶσα θυγάτηρ τῆς Ἑλλάδος. Ἐγὼ σὲ γνωρίζω καὶ σὲ καὶ τὰ σχέδιά σου. Ἀπόψε συνεκάλεσας τοὺς Φαναριώτας εἰς συνδιάσκεψιν. Θέλεις νὰ τοῖς ἀνακοινώσῃς ὅτι ἡ καρδιά σου ἐπληρώθη νέων ἐλπίδων καὶ ὅτι τὸ μέλλον δὲν φαίνεται πλέον τόσῳ σκοτεινὸν ὡς πρότερον. Ὁ Μέττερνιχ σοὶ ὑπεσχέθη ὅτι δὲν θὰ ἐπιχειρήσῃ τίποτε ἐναντίον σου· ὁ Καποδίστριας ὁ μετὰ σὲ εὐγενέστερος Ἕλληνας, εἶναι ἐνθουσιασμένος διὰ τὰ σχέδιά σου καὶ θὰ κατορθώσῃ νὰ πείσῃ ὑπὲρ τῆς ιδέας σας τὸν Τσάρον. Ταῦτα θέλεις νὰ εἴπῃς εἰς τοὺς πιστοὺς σου ἀπόψε. Ὡστε βλέπεις ὅτι σὲ γνωρίζω, καὶ ἐπειδὴ σ' ἐγνωρίσα ἐκ ψυχῆς καὶ καρδίας, διὰ τοῦτο σὲ ἀγαπῶ. Ἐπίτρεψόν μοι νὰ γείνω δούλη σου, νὰ σὲ ἀκολουθῶ ὡς δορυφόρος σου, νὰ σὲ βοηθήσω ἵνα ἐλευθερώσῃς τὴν Ἑλλάδα.

Ταῦτα εἰπούσα ἡ γυνὴ ἔτεινε τοὺς βραχιόνες καὶ τὸν ἐθεώρει μὲ βλέμμα ἡδυπαθὲς μειδιῶσα ἐπιχαρίτως.

Ἄλλ' ὁ Ὑψηλάντης ὀπισθοχωρήσας ἔσεισε μετὰ θυμοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπε. Σεις ἡ Ἑλληνίς θέλετε νὰ γείνητε δούλη μου ἐνῶ ἐγὼ προσπαθῶ ν' ἀπελευθερώσω τὴν πατρίδα μας; Ὁ ἔρωσ, ὁ ἀληθὴς ἔρωσ καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἐλεύθερον καὶ ὄχι δούλον. Τοιοῦτον θεωρῶ ἐγὼ τὸν ἔρωτα. Ὅταν δ' εὖρω τὴν ἀξίαν τοιοῦτου ἔρωτος γυναῖκα, θέλω εὐχαριστήσῃ γονυπετῆς τὸν Θεόν, καὶ θέλω νομίσῃ ἐμαυτὸν εὐτυχέστατον πάντων. Πρὸς τὸ παρὸν ὅμως δὲν μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ζητήσω τὴν γυναῖκα ταύτην, διότι ἡ καρδιά μου, ἡ ζωὴ μου καὶ ὁ βραχίον μου δὲν ἀνήκουσιν εἰς γυναῖκα ὅσον ὠραία καὶ ἂν ὑποθεθῇ αὕτη, ἀλλ' εἰς τὴν πατρίδα μας τὴν Ἑλλάδα!

Λοιπὸν μὲ ἀπωθεῖς; ἠρώτησε μετὰ λυγμῶν ἡ γυνὴ· ἀποβάλλεις τὴν καρδίαν μου, ἦν σοὶ προσφέρω;

Κυρία, ὑπέλαβε μὲ φωνὴν τρέμουσαν ὁ Ὑψηλάντης· Κυρία, οὐδέποτε ἐπίστευον ὅτι ἔχετε ἀκόμη τόπον δι' ἄλλον ἔρωτα εἰς τὴν καρδίαν σας.

Ἡ γυνὴ ἀκούσασα τοὺς λόγους τούτους ἐρυθρίασεν, οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐξήστραψαν ὑπ' ὀργῆς καὶ μὲ βραγχινῶδη φωνὴν ἔκραξε· «μὲ γνωρίζεις λοιπὸν;»

«Μήπως δὲν γνωρίζεις σὺ ἐμὲ; ἀπάντησεν ὁ Ὑψηλάντης. Πῶς νὰ μὴ σὲ γνωρίζω, δυστυχῆς, ἀξιοβρόχητε, πεπλανημένη θυγάτηρ τῆς πατρίδος μου; Σὲ οἰκτεῖρω, Καραμίνα. Οἰκτεῖ-

ρω τὴν πατρίδα μας διότι ἡ ὠραιότητὴ ἐκ τῶν θυγατέρων της κατήνησε γὰ γείνη ἡρώς ἔρωτικού δράματος, Διδῶ ἀτίμου Αἰνείου (1). Ἐπιτρέψατέ μοι ν' ἀναχωρήσω, κυρία, διότι, ὡς γνωρίζετε μὲ ἀναμένουσιν οἱ φίλοι μου.»

Ταῦτα εἰπὼν ὑπεκλίνατο καὶ κατέλιπε τὴν αἰθουσαν βραδέως βαδίζων. Ὅταν δ' ἐφθασε πρὸ τοῦ ἐν τῇ στοᾷ ἀγάλματος τῆς Ἀφροδίτης ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ὡς πρὸς προσευχὴν καὶ ψιθυρίσας μόνον τὴν λέξιν «Ἐλένη» ἐπροχώρησε καὶ ἐφθασεν εἰς τὸν πρὸ τῆς στοᾶς σκοτεινὸν προθάλαμον. Ἡ θαλαμηπόλος ἤνοιξεν αὐτῷ τὴν θύραν πρὸ τῆς ὁποίας ἴστατο ὁ δούλος, ὅστις σιωπηλὸς ὠδήγησεν αὐτὸν πάλιν διὰ τῶν σκοτεινῶν διαδρόμων καὶ αἰθουσῶν εἰς τὴν ἀμαξάν.

«Μὲ περιεφρόνησε! Μὲ περιεφρόνησεν ἔκραξεν ἡ Καραμίνα πίπτουσα ἐξησθενημένη ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου.»

«Ναι, ὠραιότητὴ μου Καραμίνα, εἶπεν ὁ Καποδίστριας ἀνοίγων ἡρέμα τὴν κρυφίαν θύραν ὀπισθεν τῆς ὁποίας ἰστάμενος ἠκροάζετο. Ναι, σὲ περιεφρόνησεν· εἶναι ἀλαζῶν μωρὸς μηδὲ ἔνοον τί ἐστὶ καλλονὴ Ἑλληνίδος. Ὁ Ὑψηλάντης εἶναι μετεμερισμένος καλόγηρος ἐξ Ἀθῶνος καὶ οὐδὲν πλέον. Δὲν σοὶ τὸ εἶπον πρὶν; Θεωρῶν ἐαυτὸν ἀγνὸν νομίζει ὅτι τῷ ἐπιτρέπεται νὰ ῥίψῃ τὸν πρῶτον λίθον κατ' ἐκείνων, οὗς νομίζει ἦτον ἀγνοῦς, κατ' ἐκείνων, οἵτινες ἠσθάνθησαν ὡς ἄνθρωποι καὶ ἔπταισαν ὡς ἄνθρωποι. Παρηγορήθητι, Καραμίνα· δὲν ἦτον ἄξιος τοῦ ἔρωτός σου. Ἐνοεῖται, τὰ σχέδιά μας ἐναυάγησαν. Τώρα ὅμως τὸν ἐγνωρίσα πλέον, τὸν ἐνθουσιώδη παῖδα· τώρα τὸν κρατῶ ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὰς χεῖρας μου καὶ θὰ τὸν διοικῶ ὅπως ἐγὼ θέλω. Ὁ μόνος του ἔρωσ εἶναι ἡ Ἑλλάς, θέλει νὰ τὴν ἐναγκαλισθῇ· θὰ τὸν βοηθή-

Σημ. (1) Ἡ ὠραία Ἑλληνίς Καραμίνα διεδικαμάτιζε τότε ἐπὶ τῆς σκηπτικῆς Συνόδου σπουδαῖον πρόσωπον. Δεκαπενταετής· εἰσῆλθε εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦ Ἁγίου Διονυσίου· ἐκεῖ δὲ κατὰ τὸ 1814 ἰδὼν αὐτὴν Γερμανὸς τις πρίγκηψ, ἠρώτη αὐτῆς, τὴν ἀπήγαγε καὶ τελευταῖον — τὴν ἐγκατέλιπε. Πλεῖστοι καὶ διακεκριμένοι τῆς ἐποχῆς ἄνδρες, ἰδίᾳ ὁ Καποδίστριας ἔφερον αὐτὴν εἰς Βιέννην ἵνα ἀνακηρύξῃ ἐκεῖ τὸν ἀρχαῖον τῆς τιμῆς της, οὗτινος ἠγάπα καὶ αὐτὴ τὸ ὄνομα. Μετὰ πολλὰς ἐρεῖνας ἀνεκλήθη ὅτι δὲ ἐγκατέθηκε· αὐτὴν ἦν ὁ δούλ τῆς Κ., ὅστις ἠρνήθη νὰ τὴν κωμωδῇ. Φίλοι αὐτῆς στενοὶ ἦσαν ὁ πρίγκηψ Ligne καὶ ὁ Καποδίστριας. Βραδύτερον διεπίσχε ἐξολοκλήρου.

σω νὰ τὸ ἐπιτύχη, ἀλλ' ὅταν τὸν ἐναγκαλισθῆ ἡ Ἑλλάς, αὐτὸς θ' ἀποθάνῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, ὡς οἱ μάρτυρες ἐκείνοι, οἵτινες ὑπερρεῦντο ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Ἰερᾶς Ἐξετάσεως ἐν Μαδρίτῃ νὰ ἐναγκαλισθῶσι τὴν Παναγίαν καὶ ἐνφύ τὴν ἐνηγκαλιζόντο διεστρωπῶντο ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ στήθους αὐτῆς ἐξερχομένων ἐγγχειρίδιων.

Οἱ λόγοι, οὓς ὁ πρίγκηψ Ligne εἶπε περὶ τῆς Βιενναίας συνόδου ἐπληθήθην ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Ἡ σύνοδος χορεύει ἀλλὰ δὲν προχωρεῖ εἶπεν ὁ πρίγκηψ. Καὶ πράγματι ἡ σύνοδος ἐγύθειεν, ἐψάλλε καὶ ἐπαίξει, ἀλλὰ τὰ μεγάλα ζητήματα δὲν ἐλύοντο. Οἱ διπλωμάται ἐφιλονεῖκου καὶ διεπληκτίζοντο ἐν ταῖς συνεδριάσεσι περὶ ἐπαρχιῶν, ὑπηκόων, συνόρων καὶ τίτλων, καὶ ἐπειδὴ πάντες μὲν ἤθελον νὰ κερδίσωσιν οὐδεὶς δὲ νὰ παραχωρήσῃ τίποτε, ἐφαίνετο ὅτι οὐδὲν σπουδαῖον ἀποτέλεσμα ἤθελον ἐπιτευχθῆ διὰ τῆς Συνόδου.

Καὶ τὴν μὲν προῖαν οἱ διπλωμάται ἐφιλονεῖκου καὶ διεπληκτίζοντο, τὴν δ' ἐσπέραν συναθροίζοντο εἰς τὰς διαφόρους διασκεδάσεις ἀπεζημιούντο διὰ τὴν σοβαρότητα καὶ τὰς ἐνοχλήσεις τῆς πρωίας.

Νεαὶ καθ' ἐκάστην ἑορταὶ καὶ διασκεδάσεις ἐφευρίσκοντο, ὧν μετρίων πάντες οἱ μεγάλιοι ἄνθρωποι, ὑψηλότατοι καὶ ἐξοχώτατοι ζῆνοι τῆς πρωτεύουσας. Μόνος ὁ Ὑψηλάντης εἰς οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν ἐφαίνετο πλεόν. Ἡ μόνη αὐτοῦ ἐνασχόλησις ἦν ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς πατρίδος μετ' αὐτοῦ δὲ συνεργάζετο ἤδη καὶ ὁ κόμης Καποδίστριας, ὅστις ἐνήργει καὶ παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι Ἀλεξάνδρῳ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Καθ' ἐκάστην Ἑλλήνας νεανίαι συνέρρον πανταχόθεν ἐν Βιέννῃ ἵνα συνηνοθηθῶσι μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν τοῦ πρίγκηπος Ὑψηλάντου, δις δὲ καθ' ἐκάστην ἑβδομάδα συνηθροίζοντο εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ ἐνοικιασθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑψηλάντου μέγαρον ἐν τινὶ τῶν προαστείων τῆς Βιέννης, χωρὶς ἢ συνήθως τόσον ἄγρυπνος ἀστυνομία νὰ δεικνύῃ ὅτι ὑπόπτεται κὰν τὴν ἐντὸς τῆς πρωτεύουσας ὀργανισμένην συνωμοσίαν. Οἱ πολιτικοὶ τῆς Αὐστρίας εἶχον τόσας πολλὰς καταπειγούσας ἀσχολίας, ὥστε οὐδόλως ἐφρόντιζον περὶ τῶν συνωμοτῶν, οἵτινες μὴδὲν μετὰ τοῦ παρόντος κοινὸν ἔχοντες ἀνέμενον τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σχεδίων αὐτῶν ἀπὸ τὸ μέλλον.

Ἡ σύνοδος εἶχε χορεύσει δι' ὅλου τοῦ χειμῶνος, καὶ ὅτε ἤλθεν ὁ Μάρτιος μετὰ τὰ πρῶτα αὐτοῦ ἄνθη καὶ τὰς πρῶτας θερμὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας, οἱ διπλωμάται δὲν εἶχον ἀκόμη βαρυνθῆ τὰς διασκεδάσεις, καὶ ἐπενδύον νέας ἑορτὰς καὶ νέας ποικιλίας. Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ ἐν τοῖς ἀνακτόροις παράστασις θεατρική. Ἡ Αὐτοκράτειρα Λουδοβίκα ἐξελέξε τὰ παρασταθησόμενα δράματα, ἅτινα ἦσαν ἀόκουρεὺς τῆς Σεβίλλης καὶ μικρὸν τι κωμαιδύλλιον ἀὸ διακοπείας χορός». Οἱ μέλλοντες νὰ μετᾶσχῶσι τῆς παραστάσεως ἡγεμόνες καὶ ἡγεμονίδες κατεγίνοντο μετὰ ζήλου εἰς τὰς προγυμνάσεις καὶ προτομασίας, αἱ δὲ κυραὶ ἐπενδύον νέας ἐνδυμασίας διὰ τε τὴν παράστασιν καὶ διὰ τὸν ὀλίγον ἡμέρας μετὰ ταύτην δοθησόμενον ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Μέντερινι χορὸν.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Αὐτοκρατορίας ἐνηκολούθη μετὰ σπουδῆς εἰς τὰς προτομασίας τοῦ χοροῦ ἐκείνου, ὅστις ἔμελλε νὰ ἐπιστραφῇ τὰς διασκεδάσεις τοῦ χειμῶνος, διὰ τοῦτο τὴν 6 Μαρτίου ἐπιστρέψας μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἀπὸ τὸν χορὸν τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας συνωμίλησεν ἐφ' ἰκανὴν ὥραν μετὰ τοῦ ἐπιστάτου αὐτοῦ περὶ τοῦ μέλλοντος χοροῦ καὶ τελευταῖον ἀπαυθῆσας μετέβη εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ παρὰ γείλας τῷ θαλαμηπόλῳ, ὅστις ἐξέδυσεν αὐτὸν, νὰ μὴ τὸν ἐξυπνήσῃ ἂν φθάσωσι τὴν νύκτα ταχυδρόμοι, ἐκτὸς ἂν αἱ κομιζόμενοι εἰδήσεις ἦσαν σπουδαιόταται καὶ δὲν ἐπεδέχοντο οὐδεμίαν ἀναβολήν.

Ὁ θαλαμηπόλος ἔκλεισεν ἡρέμα τὴν θύραν, καὶ ὁ Μέντερινι κατακλιθεὶς ἐκοιμήθη μετὰ τοὺς τόσους κόπου, τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ἡμισείας νυκτὸς τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου, ὅτε περὶ τὴν αὐγὴν ἀνοιχθείσης ἡρέμα τῆς θύρας τοῦ κοιτῶνος εἰσῆλθεν ὁ θαλαμηπόλος καὶ σταθεὶς πρὸ τῆς κλίνης τοῦ τὸν ἀφίπνισε.

« Συγγνώμη, ὑψηλότατε, εἶπε, διότι παρεβαίνω τὴν διαταγὴν σας, ἀλλ' ὅμως τὴν στιγμὴν ταύτην ταχυδρόμος ἐλθὼν ἐκόμισε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην.

« Ἀλλὰ φίλε μου, εἶπεν ὁ Μέντερινι τρίβων τοὺς ὀφθαλμούς του, σὰς εἶπον ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ μὲ ἐξυπνήσητε δι' ἐπιστολὴν.

Συγγνώμη, ὑψηλότατε, ἐξηκολούθησεν ὁ θαλαμηπόλος ἐπὶ τοῦ φακέλλου εἶναι γεγραμμένον μὲ τρεῖς ὑποκάτωθεν γραμμάς ἁλίαν καταπειγόν» καὶ διὰ τοῦτο ἐτόλμησεν νὰ σὰς ἀφίπνισεν.

Ὅτε μοι τὴν ἐπιστολὴν καὶ φέρετε πλησίον τὸν λύχνον, εἶπεν ὁ Μέντερινι ἀνεγειρόμενος ἐπὶ τῆς κλίνης.

Ὁ θαλαμηπόλος ἐποίησε τὸ προσταχθὲν καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς Αὐτοκρατορίας τριψὰς καὶ πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς ἀνέγνωσε τὸ ἐπὶ τοῦ φακέλλου γεγραμμένον ἀπὸ τοῦ Καίσαροβασιλικῶν Γενικῶν Προξενεῖον ἐν Γενούῃ καὶ ἐρριψε τὴν ἐπιστολὴν ἐπὶ τῆς πρὸ τῆς κλίνης μικρᾶς τραπέζης εἰπὼν ἀέχουμεν κερὶν ἕως αὐρίου ἀφήσατέ με νὰ κοιμηθῶ καὶ μὴ εἰσέλθητε πρὶν ἀκούσητε τὸν κώδωνα.

Ὁ θαλαμηπόλος ἐξῆλθε κατασχυμμένος, καὶ ὁ Μέντερινι ἀπεκοιμήθη πάλιν, ἀλλ' ὁ ὕπνος τοῦ ἦν ἀνήσυχος εἶδε καθ' ὕπνου ὅτι δαίμονες ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐπιστολῆς τὸν ἐνέπαίζον. Ἐξυπνήσας δις ἢ τρεῖς ἠέλιε ν' ἀποσφραγίσῃ τὴν ἐπιστολὴν καὶ νὰ τὴν ἀναγνώσῃ, ἀλλ' ὁ ὕπνος τὸν ἐκούρευε καὶ ἐκοιμάτο πάλιν. Τελευταῖον ὅτε τὸ ἐπὶ τῆς ἐστίας ὠρολόγιον ἐδείκνυε τὴν 7 1/2 βραχυθείς τὸν ἀνήσυχον ἐκείνον ὕπνον ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἀπεσφράγισεν. Ἐν αὐτῇ περιείχοντο ἐξ μόνον γραμματῶν αἱ ἐξῆς. «Ὁ ἐν τῷ λιμένι τῆς Ἑλλάδος σταθμεύων Ἀγγλὸς κομισσάριος Campbell ἦλθε τὴν στιγμὴν ταύτην μετὰ τοῦ δρόμωνός του ἐνταῦθα ἵνα πληροφρηθῇ παρὰ τοῦ ὑποφαινομένου γενικοῦ προξένου τῆς Αὐτοκρατορίας Μεγαλειότητος ἂν ὁ Ναπολέων ἐθεάθη ἐν Γενούῃ διότι ἐφυγεν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος. Ἀπαντήσας τοῦ ὑποφαινομένου γενικοῦ προξένου ἀπορακτικῶς, ὁ κομισσάριος ἐπιβάς τοῦ δρόμωνός του ἀνεχώρησεν».

Μόλις ἀναγνούς τὴν ἐπιστολὴν ὁ Μέντερινι ἠγέρθη ἐσπευσμένως, ἔσυρε τὸν κώδωνα, διέταξε νὰ ἐτοιμασθῇ τὸ ὄχημα καὶ ἐνδυθείς μετὰ σπουδῆς μετέβη εἰς τὰ ἀνάκτορα παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι Φραγκίσκῳ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχεν ἐγερθῆ ἤδη καὶ ἀνέγνωσε μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἀταραξίας τὴν ἐπιστολὴν, ἢ τῷ παρουσίας ὁ Γραμματεὺς τῆς Αὐτοκρατορίας. Εἶτα σκαφθεὶς ὀλίγον ὕψωσε δις ἢ τρεῖς τοὺς ὄμους καὶ εἶπεν ὁ Ναπολέων φαίνεται θέλει νὰ παίξῃ πρόσωπον τυχοδιώκτου εἶναι κύριος τῶν πράξεών του καθῆκον ἡμῶν ὅμως εἶναι νὰ διατηρήσωμεν τὴν εὐρίτητα τοῦ Κόσμου, ἢ ὁ ἀγύρτης ἐκείνος ἐπὶ τόσα ἔτη ἐτάραξε. Ὑπάγετε ἀμέσως παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι τῆς Ρωσσίας καὶ τῷ βασιλεῖ τῆς Πρωσίας καὶ εἶπατε αὐτοῖς ὅτι εἰμὶ ἐτοιμὸς

νὰ διατάξω τὴν εἰς Γαλλίαν ἐπιστροφὴν τοῦ στρατοῦ μου. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἀμφοτέρω θὰ ἦν ἐσφραγισμένοι».

Καὶ πράγματι ὁ Αὐτοκράτωρ Φραγκίσκος εἶχε δίκαιον. Οἱ δύο μονάρχαι ἦσαν πληρέστατα μετ' αὐτοῦ σύμφωνοι.

Τὴν ὀγδόην καὶ τετάρτον εἶχε λάβει ὁ Μέντερινι τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Τσάρου, τὴν ὀγδόην καὶ ἡμισίαν τὴν τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσίας, τὴν ἐνάτην ἐπιστρέψας εἰς τὸ μέγαρον τοῦ εὗρεν ἀναμένοντα τὸν στρατάρχην Σχβάρτσεμβέργ, καὶ τὴν ἐνάτην καὶ ἡμισίαν οἱ ὑπασπισταὶ τῶν μοναρχῶν καὶ οἱ στρατηγοὶ διηυθύνοντο ἤδη πρὸς τοὺς ἐπιστοφόντας στρατοὺς ἵνα διατάξωσιν αὐτοὺς νὰ σταθῶσι νέας διαταγὰς ἀναμένοντες. Ἐν διαστήματι βραχυτέρῳ τῆς μιᾶς ὥρας ἀπερρασίθη ἡ ἀνανέωσις τοῦ πολέμου καὶ ἐδόθησαν αἱ πρὸς τοὺς διαταγαί.

Ὁ πόλεμος ἦν γεγονὸς πλέον, διότι ὁ Ναπολέων ἐδραπέτευσε ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος. Πάντες οἱ ἐν τῇ Συνόδῳ τὸ ἐγνώριζον καὶ ὅμως ἡ Σύνοδος ἐξηκολούθει νὰ χορεύῃ.

Τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἐσπέραν παρεστάθησαν ἐν τοῖς Αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόροις, ἀὸ κουρεὺς τῆς Σεβίλλης καὶ ἀὸ διακοπείας χορός, καὶ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Μέντερινι ὁ προμνησθεὶς χορὸς ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ αὐτοῦ ἐπαύλει. Αἱ αἰθούσαι ἦσαν μεγαλοπρεπῶς διακοσμημέναι, ἡ αἰθούσα τοῦ χοροῦ ὡμοιάζε πρὸς ναὸν νυμφῶν, καὶ ὡς νύμφαι ἵπταντο αἱ ὠραιόταται καὶ πολυτελεστάτα ἐνδεδυμέναι κυραὶ κρατούμεναι ὑπὸ τῶν χρυσοστόλων χορευτῶν, ὧν τὰ στήθη ἦσαν κεκαλυμμένα ὑπὸ παντοειδῶν παρασῆμων. Πάντες οἱ ἐν τῇ ἑορτῇ ἐφαίνοντο εὐθυμοὶ, καὶ τοῦ καὶ τοῦ διπλωμάται τινες ἰστάμενοι ἐν ἀποκέντρῳ τῆς αἰθούσης γωνίᾳ, συνδιελέγοντο περὶ πολιτικῶν, ἠρώτων ἀλλήλους, τοῦ ἀρά γε νὰ διηυθύνῃ ὁ Ναπολέων, καὶ διατὶ οὐδεμία νεωτέρα περὶ αὐτοῦ εἰδήσις ἦλθε, καὶ ἔρριπτον ἐνίοτε τὰ βλέμματα πρὸς τὸ μέγαρον, ἔθα ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας ἰστάμενοι συνδιελέγοντο μετὰ τοῦ Λόρδου Οὐέλιγκων καὶ τοῦ κόμητος Πέππου δι Βόργου.

Εὐτυχεῖ τινες διπλωμάται ἰστάμενοι πλησίον τῆς ομάδος ἐκείνης, ἤκουον τὸν Πέππου δι Βόργου λέγοντα μετὰ ζωρότητος ἀπὸ τέρους δὲν ἔκαμε καλὰ τοὺς ὑπολογισμούς του. Νομίζει ὅτι θὰ εὖρη συμπαθείας ἐν Γαλλίᾳ, ἀλλ' ἀπατάται. Ἀμα πατήρη τὸ ἔδαφος τῆς Γαλλίας

λιάς, ὁ λαὸς ἐξαγριωθεὶς θέλει τὸν κρεμάσει εἰς τὸ πρῶτον τυχὸν δένδρον. » (1)

Τὴν στιγμήν ἐκείνην Ῥώσος ἀξιωματικός εἰσελθὼν μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν αἴθουσαν, διηυθύνθη πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον καὶ τῷ ἐνεχείρησεν ἐπιστολήν. Ὁ Τσάρος ἀναγνούς αὐτὴν ὠχράσας, καὶ μὲ χεῖρα τρέμουσαν διεδύβασε τὴν ἐπιστολήν πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Πρωσίας, ὅστις ἄμα ἔρουψεν ἐπ' αὐτῆς τὰ βλέμματα συνωφρυνῶντα.

Τὴν ἰδίαν στιγμήν εἰσηλθε καὶ ὁ πρίγκηψ Ταλλεϋράνδος εἰς τὴν αἴθουσαν. Ὁ Τσάρος ἄμα ἰδὼν αὐτὸν ἠγέρθη καὶ πλησιάσας αὐτὸν ἔκραξε. « Δὲν σὰς τὰ προσέπων ἐγὼ, πρίγκηψ, ὅτι τὰ πράγματα θὰ δεινωθῶσι; Ὁ Ναπολέων ἀπέβη εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τινα συντάγματα ἐκνήυθησαν ἤδη ὑπὲρ αὐτοῦ. »

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀκουσθέντες ὑπὸ πολλῶν διεδοθήσαν ὡς ἀστραπὴ εἰς ὅλην τὴν αἴθουσαν καὶ μετέβαλον ἐξ ὀλοκληρίου τὴν φυσιογνωμίαν αὐτῆς. Ὡς ὁ κῆπος τῆς Ἀρμίδας μεταβάλλεται διὰ μαγείας εἰς ἔρημον, οὕτω καὶ ἡ κατάφωτος αἴθουσα τοῦ Μέττερνιχ ἠλλαξεν ἀμέσως ὄψιν. Πάντα τὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης μειδιῶντα πρόσωπα ἐσκυθρῶπασαν, τὰ χορεύοντα ζεύγη ἐξήσαν, ἐνῶ ἡ μουσικὴ ἐπαίανίζεν εἰσέτι ἀρμονικώτατον στρόβιλον, ἕκαστος ἐπανελάμβανεν ὡς ἐμβρόντητος τὰς τέσσαρας λέξεις « ὁ Ναπολέων ἐν Γαλλίᾳ. »

Καὶ αὐτὰ τὰ φῶτα τῆς αἰθούσης ἐφάνησαν σκοτισθέντα καὶ αὐτὰ τὰ κοσμούντα τὰς οὐλῆλας ἄνθη ἐφάνησαν ὅτι ὠχράσαν. « Ὁ διακοπιεὶς χορὸς » δὴ πρὸ τέσσαρων ἡμερῶν παρέσθησαν ἐν τοῖς ἀνακτόροις, παρίστατο σήμερον ἐν πραγματικότητι, ἀλλ' οὐδεὶς ἐγέλα. Οἱ μονάρχαι ἀνεχώρησαν ἀμέσως ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τῶν διπλωματῶν. Οὐδεὶς ἤθελε πλέον νὰ χορεύσῃ ἢ εὐθυμήσῃ, καὶ ἐνῶ μόλις ἦτο μεσονύκτιον αἱ αἰθουσαι τοῦ πρίγκηπος Μέττερνιχ εἶχον κενωθῆ καθ' ὀλοκληρίαν.

Τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἐσπέραν ἑτέρα ἑορτὴ ἐταλείτο ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ πρίγκηπος Ὑψηλάντου, ἀλλὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην δὲν ἐκόσμουσαν οὔτε ἄνθη, οὔτε μουσικαὶ οὔτε ὠραῖαι κυρίαί, οὔτε πολυέλαιον. Ἦτον ἑορτὴ τῆς φιλοπατρίας. Ὁμᾶς νεανίων μὲ σοβαρὰς φυσιογνωμίας καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς πυρῶδεις ἐκάθητο σιωπηλοὶ ἐντὸς τῆς

αἰθούσης καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης. Ἐνῶ ὠμίλει πρὸς τοὺς φίλους του, ὁ θαλαμηπόλος εἰσελθὼν τῷ ἐνεχείρησεν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἀποσφραγίσας καὶ ἀναγνούς ἐμειδίασεν, εἶτα στραφείς πρὸς τοὺς περὶ αὐτὸν ἀχαιρέτε, φίλοι, ἔκραξεν ὑψὼν ὡς σημαίαν τὴν ἐπιστολήν. Χαίρετε, ὁ ἥλιος τῶν ἐλπίδων μὰς ἀνατέλλει. Ὁ Ναπολέων ἐδραπέτευσεν ἀπὸ τὴν Βλῆσαν. Ὁ πόλεμος ἀνανεούται. Ἄς μετάσχωμεν καὶ ἡμεῖς αὐτοῦ. Πάντες οἱ λαοὶ ἐγείρονται διὰ ν' ἀποκητήσωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν των. Καὶ ἡ Ἑλλὰς πρέπει τώρα νὰ ἐγερθῇ, ν' ἀποβάλῃ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ νὰ στεφθῇ μὲ τὸ διάδημα τῆς ἐλευθερίας. Καὶ ἡ Ἑλλὰς πρέπει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν χορείαν τῶν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγωνιζομένων λαῶν. Σπεύσατε, φίλοι μου, ἀναχωρήσατε ἐντεύθεν. Μετάσθητε ὡς ἄγγελοι τῶν θεῶν εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας, εἰς πᾶσας τὰς νήσους τῆς Ἑλλάδος, ἀναγγεῖλατε τοῖς φίλοις, ὅτι ἐπῆλθεν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ἡ θὰ νικήσωμεν ἢ θ' ἀποθάνωμεν ὑπὲρ πατρίδος. Κράξατε, προσκαλέσατε τοὺς νέους καὶ ἄνδρας τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰπατέ τοις νὰ ὀπλισθῶσι καὶ νὰ ὦσιν ἑτοιμοὶ, εἰπατέ τοις ὅτι δὲν θὰ εὐχόμεθα πλέον, ἀλλὰ θ' ἀγωνισθῶμεν ὑπὲρ πατρίδος. Ἐνταῦθα ἐν Βιέννῃ δὲν ἔχομεν πλέον τίποτε νὰ πράξωμεν. Ἡ σύνοδος ἔληξεν, ὁ πόλεμος ἄρχεται. Σὰς ἀποστέλλω εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ ν' ἀναγγεῖλητε εἰς τὴν τυραννομένην πατρίδα μὰς ὅτι ἐφθασεν ἡ ὥρα τῆς ἀπολυτρώσεως, ὅτι οἱ υἱοὶ τῆς θ' ἀγωνισθῶσιν ὡς ἤρωες. Ὑπάγετε φίλοι μου, ὑπάγετε καὶ εἶθε ὁ θεὸς τῶν μαχῶν καὶ τῆς ἐλευθερίας νὰ σὰς προστατεύῃ. »

Εἶθε ὁ θεὸς τῶν μαχῶν καὶ τῆς ἐλευθερίας νὰ προστατεύῃ καὶ σὲ, ἔκραξαν οἱ νεανῖαι ἐγειρόμενοι. Ζήτω ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, ὁ ἀρχηγὸς μὰς, ὁ μέλλων βασιλεὺς ἡμῶν.

Ὅχι! ἔκραξεν ὁ Ὑψηλάντης. Μὴ μὲ δονομάζετε οὕτω ὁ σκοπὸς μου δὲν εἶναι νὰ γείνω βασιλεὺς μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ ὁ ἐγωῖσμός καὶ ἡ ἰδιοτέλεια. Ὁ μόνος μου πόθος εἶναι νὰ ἐλευθερωθῇ καὶ νὰ εὐτυχήσῃ ἡ πατρίς μου. Θέλω νὰ ζήσω καὶ νὰ πολεμήσω ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου, οὐδὲν πλέον θέλω νὰ εἶμαι ὁ πρῶτος πολίτης τῆς ἀπελευθερωθείσης πατρίδος. Σὰς ὁμνῶ εἰς ὅ,τι ἔχω ἱερὸν ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς τὴν μνήμην τῶν χιλιάδων μαρτύρων τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους μὰς ὅτι ὁ σκοπὸς μου δὲν εἶναι οὔτε θρόνος, οὔτε τίτλοι, οὔτε τιμαί. Μὲ χεῖρας ἀγνάς μὲ

καρδίαν ἀγνήν σύρω τὸ ξίφος ἵνα ἀγωνισθῶ ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου. Ὑπάγετε καὶ εἰπατέ το εἰς τοὺς ἀδελφοὺς μὰς. Εἰπατέ τοις ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης τοὺς προσκαλεῖ διὰ νὰ πολεμήσωσι μετ' αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς προσφιλοῦς πατρίδος μὰς.

Τὴν ἐπαύριον ἀντὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν ὀχημάτων, τὰ ὅποια ἕως χθὲς διηυθύνοντο καθ' ἑκάστην πρὸς τὸ Πράτερ, ἡ ἴσταντο πρὸ τῶν ἡγεμονικῶν μεγάρων, ἐφάνησαν μόνον φορητοὶ ἀμαξί, φέρουσαι τὰς ἀποσκευὰς τῶν ἡγεμόνων καὶ διευθυνόμεναι πρὸς τὰς πύλας τῆς Βιέννης.

Καὶ ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς πρίγκηπέσσης Ἑλένης Σουβαρῶφ, τὰ πάντα ἦσαν ἑτοιμα πρὸς ἀναχώρησιν. Ὁ Τσάρος κατέλιπε τὴν πρωίαν ἤδη τὴν Βιέννην, καὶ πᾶσαι αἱ ρωσικαὶ ἐπισημότητες ἠτοιμάζοντο νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν. Ἡ πρίγκηπέσσα Ἑλένη, ἥτις κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας ἔξῃ ὄλως μεμονωμένη καὶ μὴ μετέχουσα τῶν διασκεδάσεων τῆς Συνόδου, ἐκάθητο μελαγχολικὴ ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ αὐτῆς δωματίῳ, ἀναμεινύουσα τὴν εἰδησίην ὅτι τὰ πάντα ἠτοιμάσθησαν πρὸς ἀναχώρησιν, καὶ ὅτι τὸ ὄχημα ἀνέμενε ἐξευγμένον. Ὡς τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, καθ' ἣν ἐπέσεφθη αὐτὴν ὁ Ὑψηλάντης, οὕτω καὶ σήμερον ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρον, παρατηροῦσα μὲ μελαγχολικὸν μειδίωμα τὸ βαθμῆδὸν σβεννύμενον πῦρ τῆς ἐστίας.

Αἶφνης, ὡς καὶ τότε, ἠνοιχθῆ ἀθροῦσως ἡ θύρα καὶ ὁ Ὑψηλάντης εἰσελθὼν, ἔσπευσε πρὸς αὐτὴν καὶ ἔκραξεν « Ἑλένη. »

Αὕτη ἐκπλαγεῖσα ἠθέλησεν νὰ ἐγερθῇ, ἀλλὰ τὰ γόνατά τῆς ἔτρεμον καὶ πεσοῦσα ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρον, εἶπε. « Θεέ μου, εἶσθε σεῖς Ὑψηλάντης; δὲν μ' ἐλησμονήσατε λοιπὸν καὶ ἠλθате νὰ μὲ ἀποχαιρετήσητε; »

Μάλιστα, Ἑλένη, ἀπάντησεν ὁ Ὑψηλάντης ἤλθον νὰ σὰς ἀποχαιρετήσω. Πρὶν ἢ καταλείπω τὴν Βιέννην καὶ παραδοθῶ εἰς τὸ ἀδέσβατον καὶ πληρῆρες κινδύνων μέλλον μου, ἠθέλησα νὰ σὰς ἴδω ἅπαξ ἔτι. Ἑλένη! ὁ ἀποχαιρέτων τοὺς φίλους του ὁμοιάζει μὲ θνήσκοντα καὶ ἐπομένως τὴν στιγμήν τοῦ ἀποχαιρέτιστου δύναται νὰ ἐκφράσῃ τοὺς μυχαϊτάτους διαλογισμοὺς του. πολλὰ δὲ, τὰ ὅποια μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης μόλις ὠμολόγει εἰς ἑαυτὸν, θάλλουσι

ὡς ἱερά ἀποκάλυψις καὶ ἐξέρχονται ἀπὸ τῶν μυγῶν τῆς καρδίας. Ἑλένη! ἀναβαίνων πρὸ ὀλίγου τὰς κλίμακας τοῦ μεγάρου σας διὰ νὰ σὰς ἀποχαιρετήσω, θέωρου ἐμαυτὸν ὡς θνήσκοντα. Ἄφες με νὰ σοὶ ἐξομολογηθῶ τώρα ὅτε θὰ χωρισθῶμεν, ἴσως διὰ παντός. Μοὶ τὸ ἐπιτρέπετε; » Καὶ λαβὼν τὴν χεῖρά τῆς, ἐγονυπέτησε καὶ εἶπε ἀδύναμαι Ἑλένη νὰ ἐξομολογηθῶ. θέλεις νὰ μὲ ἀκούσης; Ἑλένη σὲ ἀγαπῶ. Ἴδου ἡ ἐξομολόγησίς μου, ἰδοὺ τὸ μυστήριον ὄλου τοῦ βίου μου, τὸ ὁποῖον ἀπέκρυπτον καὶ ἀπὸ ἐμὲ αὐτόν. Σήμερον δὲν δύναμαι νὰ τὸ κρύψω πλέον. Σὲ ἀγαπῶ. Εἰς τὴν πατρίδα μου ἀνήκει ὁ βραχίον μου, τὸ αἷμά μου, ἡ ζωὴ μου. πρέπει νὰ τηρήσω τὸν ἔρκον, ὃν ὠμοσα παρὰ τὴν κλίνην τῆς θνησκούσης μητρός μου. ὠμοσα νὰ μὴ ἐπιθυμήσω ἐπιγίαιον εὐτυχίαν, νὰ μὴ ὀνομάσω μηδεμίαν γυναῖκα σύζυγον μου, πρὶν ἢ ἀπελευθερωθῇ ἡ Ἑλλὰς. Ἦδη Ἑλένη ἀρχεται ὁ περὶ τῶν ὄλων ἀγων. ἴσως δὲν θὰ ἴδωμεν ἀλλήλους ποτὲ πλέον. Θὰ ἀποθάνω ἐπὶ τῶν ἐρείπιων τῆς Ἑλλάδος, ἢ θὰ ἐλευθερώσω τὴν πατρίδα μου. Ἄν τὸ ἐπιτύχω, Ἑλένη, ἂν ὁ θεὸς εὐλογήσῃ τὸν ἱερὸν σκοπὸν μου, ἂν ἡ Ἑλλὰς ἐλευθερωθῇ, δύναμαι νὰ ἔλθω πρὸς σὲ καὶ νὰ σ' ἐρωτήσω ἂν θέλῃς νὰ γίνῃς σύζυγός μου, σύζυγος τοῦ ἐλευθέρου Ἑλλῆνος Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου; Θὰ μὲ περιμένῃς ἕως τότε; Θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃς νὰ ἔλθω πρὸς σὲ; »

Ἡ Ἑλένη ἤτενισε μειδιῶσα τὸ λάμπρον τοῦ Ὑψηλάντου πρόσωπον εἰς ἀπεριπτωξάμενη αὐτόν καὶ κλίνασα τὴν κεφαλὴν τῆς ἐπὶ τῶν ὤμων του, ἐψύθουσε. « Θὰ σὲ περιμένω. Ὑπάγε, ἐλευθερώσον τὴν πατρίδα σου καὶ εἶτα ἔλθε πρὸς τὴν μνηστῆν σου. Θὰ σὲ περιμένω καὶ ἂν παρελθον ἔτη πολλὰ, θὰ μείνω πιστὴ πρὸ σε θὰ σὲ περιμένω αἰωνίως, διότι σὲ ἠγάπησα, σὲ ἀγαπῶ καὶ θὰ σὲ ἀγαπῶ ἕως οὐ ἀποθάνω. »

Αἱ ἐπὶ τοῦ ἀνανεουμένου πολέμου βασιζόμεναι ἐλπίδες τοῦ Ὑψηλάντου ἐπέπρωτο νὰ ψευθῶσι. Μετὰ ἑκατὸν μόλις ἡμερῶν ζωὴν κατελήθη ἡ δευτέρα Αὐτοκρατορία καὶ ὁ Ναπολέων κατέλιπε διὰ παντός τὴν σκηνὴν τοῦ Κόσμου. Δευτέραν ἤδη φοράν οἱ στρατοὶ τῶν συμμάχων ἐπέστρεψον ἐκ Γαλλίας νικηφόροι, ἢ διατῆρησις δὲ τῆς εἰρήνης ἦν ὁ διακαστότερος καὶ τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν λαῶν πόθος.

(1) Σημ. Μ. Λόγοι τοῦ διαστήρου τούτου διπλωμάτου παρίεθλι. Lagarde Memoires 2, 303.

Ὁ πόλεμος ἐλθεῖ πρὶν ἢ ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, ὅστις ἔνεκα τοῦ ἐπισφαλούς τῆς ὑγείας του εἶχε ζητήσει καὶ ἐπιτύχει ἄδειαν παρὰ τοῦ Τσάρου, συναθροίσῃ ἐν Βλαχία χιλιάδας τινὰς πολεμιστῶν. Μ' ὅλα ταῦτα ὅμως δὲν παρήτησε τὸν σκοπὸν του, ἐξηκολούθει ἐργαζόμενος μετὰ ζήλου ὑπὲρ ἀπελευθέρωσης τῆς πατρίδος του, καὶ ἡ τύχη ἐφαίνετο ὅτι τὸν νύνοσε. Ἡ Κυρία Φὸν Κρύγκερ συλλαβούσα εἰς τὰ μυστηριώδη αὐτῆς δίκτυα τὸν Αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον ἐξηκολούθει προσευχομένη μετ' αὐτοῦ καὶ ἀγγέλλουσα αὐτῷ τὰς μυστηριώδεις αὐτῆς προφητείας. Ὁ φίλος αὐτῆς Καποδίστριας τὴν κατέπεισεν ὅτι ἡ συνωμοσία τῶν Ἑλλήνων εἶχε εὐγενῆ καὶ εὐσεβῆ σκοπὸν, ὅτι ὁ πόλεμος, ὃν διεννοοῦντο νὰ ἐπιχειρήσωσιν οἱ Ἕλληνες εἶναι πόλεμος τοῦ καταδυναστευομένου Χριστιανισμοῦ κατὰ τῶν ἀπίστων τυράννων. Αὕτη δὲ ἐνθουσιασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Καποδίστριου ἀνέλαβε νὰ ἐνθουσιάσῃ τὸν Αὐτοκράτορα, ὅστις καὶ ὑπεσχέθη νὰ μὴ ἀναμιχθῆ διόλου καὶ νὰ μὴ ἐνεργήσῃ κατὰ τῆς ὀργανιζομένης ἐπαναστάσεως.

Τοῦτο μόνον ἤρκει εἰς τὸν Ὑψηλάντην, ὅστις, βέβαιος ἤδη ὡς ὅτι δὲν ἀντέπραπτεν ἡ Ῥωσία, ἐξηκολούθει ἐργαζόμενος νυχθημερόν ὑπὲρ τοῦ εὐγενοῦς σκοποῦ του. Συνέστησε τὴν τρίτην Ἐταιρίαν, τὴν τρίτην μεγάλην πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος συνωμοσίαν ἐντὸς βραχέος χρόνου διαστήματος τὰ μέλη τῆς Ἐταιρίας συνεποσούοντο εἰς 60,000 εἰς τέσσαρας κλάσεις διαιρούμενα. Ἐκαστος ἑταῖρος ἔφερεν εἰς τὸν λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς δακτύλιον, ἐφ' οὗ ἦν ἐγγεγραμμένος Κένταυρος καὶ Γλαυξ, σύμβολα τοῦ ἠρωϊσμοῦ καὶ τῆς φρονήσεως.

Οἱ ἐπισημότεροι τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἄνδρες συγκατηριθμοῦντο μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἐταιρίας. Ὁ πατριάρχης Ἰγνάτιος ἦν ἐνθουσιασμένος ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ὑπὲρ τοῦ κατὰ τὸ φαινόμενον προέδρου αὐτῆς Ὑψηλάντου. Ὁ ἀληθὴς πρόεδρος τῆς Ἐταιρίας ἦν ὁ κόμης Καποδίστριας, ὅστις μὴ ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔμενε παρὰ τῷ Τσάρῳ ὅπως ἐργάζεται ὑπὲρ τῶν συμφερόντων αὐτῆς καὶ τὴν ἀντιπροσωπεύει ἐν Ῥωσίᾳ οὐδεὶς ὅμως ἐγνώριζεν ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ ἀληθὴς ἀρχηγός, διότι ὁ Καποδίστριας ἐνήργει μυστικῶς καὶ ἐν τῷ σκότει. Ἄφησε τὸν Ὑψηλάντην νὰ ἐνεργῇ ὑπὲρ αὐτοῦ, νὰ καταστῇ ἀνίκανος, διὰ νὰ ἐλθῇ βραδύτερον αὐτὸς ὅταν φθάσῃ ἡ κατάλληλος ὥρα. Ἐφαίνετο ὡς ἀπλοῦς, αἰσχυρὸς καὶ μετριόφρων πολιτικός, ἐνῶ ἐν τῷ στή

θει αὐτοῦ ἔκαιε πυρὰ ὀλοκλήρης ἐγνώσεως, τὴν ὁποίαν ἐκουρπτεν ἕως οὗ ἐλθῇ ἡ ὥρα τοῦ θριάμβου. Κατῶρθωσε ν' ἀποκτήσῃ τὴν ὑπὲρ τῆς Ἐταιρίας συμπάθειαν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Τσάρου παραστήσας αὐτῷ ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτῆς ἦν θεσηκευτικός μᾶλλον ἢ πολιτικός. Ἐν ἐνὶ λόγῳ αὐτὸς μὲν ἦν ἡ ψυχὴ τῆς Ἐταιρίας, ὁ δὲ Ὑψηλάντης ὁ κατὰ τὸ φαινόμενον πρωταγωνιστὴς καὶ ἥρωας, ὥστε, ἐκπραγείσης τῆς ἐπαναστάσεως οἱ πρώτοι τῆς καταιγίδος κεραυνοὶ προσέβαλον τὸν Ὑψηλάντην, ὃ ἀνεμος τὸν ἀφῆρπασε, καὶ τὴν θέσιν αὐτοῦ κατέλαβεν ὁ Καποδίστριας. Πρὶν ὅμως φθάσῃ ἡ κατάλληλος ὥρα, αὐτὸς δὲν ἤθελε νὰ φανερωθῇ διόλου, δι' ὃ ὅτε τὸ 1821 ἡ Ἐταιρία ἀπεφάσισε ν' ἀρχίσῃ τὸν πόλεμον καὶ ὠνόμασεν ἀρχηγούς αὐτὸν καὶ τὸν Ὑψηλάντην, ὁ μὲν Ὑψηλάντης ἐδέχθη ἐνθουσιωδῶς, ἐνῶ οὗτος ἠρήθη. Ἦθελε νὰ ἴδῃ τὴν τύχην τῆς ἐπαναστάσεως, ἤθελε νὰ περιμένῃ.

Ὁ Ὑψηλάντης μετέβη μετὰ τῶν φίλων αὐτοῦ εἰς Βασσαραβίαν καὶ ἄμα ἀκούσαντες τὴν φωνὴν αὐτοῦ οἱ ἑταῖροι ἐξήγειραν ὅλην τὴν Ἑλλάδα, τὴν Μολδαυίαν καὶ Βλαχίαν καὶ συναθροίσθησαν μετ' ἐνθουσιασμοῦ περὶ τὸν ἀρχηγόν των. Οἱ ἐν ταῖς Παραδουναβίοις ἡγεμονίαις σατράπαι συναθροίσαντες ἐν βίᾳ ὅσον στρατὸν ἠδύνατο, ἀπέστειλαν αὐτὸν κατὰ τοῦ Ὑψηλάντου. Παρὰ τὴν Τεργοβίτις συνητήθησαν οἱ δύο ἀντίπαλοι στρατοί. Πρὸς στιγμὴν ἡ νίκη ἦν μετὰ τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' αἴφνης σώματος τινος ἐκ Βλάχων συγκειμένου αὐτομολήσαντος, ὁ Ὑψηλάντης ἠναγκάσθη νὰ διατάξῃ τὴν ὑποχώρησιν ὅπως τακτοποιήσῃ τὸν στρατὸν του καὶ συναθροίσῃ νέα σώματα. Μετὰ τινὰς ἡμέρας συνεκροτήθη ἡ ἐν Δραγατσάνῳ μάχη. Τὸ πρῶτον μέλλον νὰ προσβάλῃ σῶμα ἦν ὁ ἱερὸς λόχος μόνον ἐξ ἑταίρων συγκειμένος καὶ ἐπὶ κεφαλῆς ἔχων τὸν Ὑψηλάντην. Οἱ ἥρωες ἐκείνοι ὀρμήσαντες κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τὸν ἀπώλεσαν. Οἱ Τούρκοι ἤρχισαν νὰ ὑποχωρῶσι καὶ ἐπεχείρησαν δι' ἱππικοῦ ἔφοδον ἐκ πλαγίων κατὰ τοῦ ἱεροῦ λόχου. Ἡ ἔφοδος ἀπεκρούσθη μετ' ἠρωϊκῆς καρτερίας. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, τὴν κρίσιμον ἐκείνην στιγμὴν, σῶμα τι ἐξ Ἀλβανῶν καὶ Πανδούρων ὑπὸ τὸν Βασίλειον Καραβίαν ἀντι νὰ ὑπερασπίσῃ τοὺς Ἕλληνας ἐπετέθη κατ' αὐτῶν καὶ τοὺς κατέσφαξεν. Οἱ Ἕλληνες ἤρξαντο νὰ φεύγωσι, μόνος δὲ ὁ ἱερὸς λόχος ἔμενε ἐκεῖ σταθερὸς ὡς τείχος, ἀποφασισμένος ν' ἀποθάνῃ ὑπὲρ πατρίδος. Περιζωσθέντες πανταχόθεν, οἱ ἥρωες ἐκείνοι μόλις

εἰς 500 ἤδη συμποσούμενοι, ἀντέστησαν ἐπίτινα χρόνον ἀκόμη κατὰ τῶν λυσοσῶδων ἐφόδων τοῦ Τουρκικοῦ ἱππικοῦ καὶ πεζικοῦ, καὶ τέλος, καταβληθέντες ὑπὸ τῆς κατ' ἀριθμὸν ὑπερηχῆς, ἔπεσον πάντες ἠττηθέντες, ἀλλὰ νικηφόροι ὡς οἱ μεγάλοι αὐτῶν τῶν Θερμοπυλῶν πρόγονοι.

Μετ' αὐτῶν ἤθελε νὰ πέσῃ καὶ ὁ Ὑψηλάντης. Δακρύων ὑπὸ θυμοῦ καὶ θλίψεως ἐμάχετο ὡς ἀπληπισμένος λέων. Σχεδὸν διὰ τῆς βίας ἀπήγαγον αὐτὸν τινες τῶν ἀξιωματικῶν του καὶ τὸν ἐξώρρισαν ἐν ὀνόματι τῆς πατρίδος νὰ φεισθῇ τῆς ζωῆς του τῆς τόσῳ ἀναγκαίας εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Μετὰ τὴν καρδίαν συντετριμμένην διὰ τὸ ἀτύχημα καὶ τὴν προδοσίαν τῆς προλαβούσης, προσεκάλεσε τὴν ἐπαύριον τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἠκολούθησαν τὴν πρόσκλησίν του καταλιπόντα τὸν μὴ ὑπὸ τῆς τύχης εὐνοηθέντα ἥρωα.

Μ' ὅλα ταῦτα δὲν ἀπεπαρύνθη, δὲν παρήτησε τὸν σκοπὸν του, ἀλλ' ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Πελοπόννησον ἔθνα διέτριβεν ἤδη ὁ ἀδελφός του Δημήτριος. Πρὶν ὅμως ἀναχωρήσῃ ἐξέδοτο τὴν ἐξῆς πρὸς τὸν προδότην στρατὸν του προκήρυξιν.

Ἄἤττηθημεν οὐχὶ ὑπὸ τῆς ἀνδρείας τῶν ἐχθρῶν, ἀλλ' ἔνεκα ἡμετέρου σφάλματος. Ἡ προδοσία σας μὲ ἀναγκάζει νὰ σᾶς ἐγκαταλίπω. Κατεπατήσατε τοὺς ἱεροὺς ὄρκους σας. Ἐπροδόσατε τὸν θεὸν καὶ τὴν πατρίδα. Μ' ἐγκατελείψατε καθ' ἡν στιγμὴν ἤλπίζον ἢ νὰ νικήσω μετ' ὑμῶν, ἢ ν' ἀποθάνω μετ' ὑμῶν ἐνδόξως. Εἰμὲθα πλέον χωρισμένοι διὰ παντός. Ὑπάγετε νὰ ἐνωθῆτε μετὰ τοὺς Τούρκους, οἵτινες εἶναι οἱ μόνοι φίλοι σας. Ἐξέλθετε ἀπὸ τὰ δάση ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐκρύβητε, κατὰβητε ἀπὸ τῶν ὄρεων, ἐφ' ὧν θέλετε νὰ κρύψητε τὴν δειλίαν σας. Ὑπάγετε νὰ ἐνωθῆτε μετὰ τῶν Τούρκων φιλήσατε τὰς χεῖράς των, αἵτινες στάζουσιν ἀκόμη ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν πατριαρχῶν σας, τῶν ἀρχιερέων σας, τῶν ἱερέων σας, τῶν ἀθῶων ἀδελφῶν σας!

Ἄσεῖς δὲ, σεῖς ἱεραὶ σκιὰι τῶν ἀληθῶν Ἑλλήνων, σκιὰι τοῦ ἱεροῦ λόχου, σεῖς αἱ προδοθεῖσαι, σεῖς αἱ θυσιάσασαι τὴν ζωὴν σας διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος σας, δέξασθε δι' ἐμοῦ τὴν εὐγνωμοσύνην ὅλου τοῦ ἔθνους. Ἐντὸς ὀλίγου μνημεῖα θέλουσι καταστήσει τὰ ὀνόματά σας ἀθάνατα. Οἱ μείναντες πιστοὶ ἐκ τῶν φίλων μου εἰσὶ γεγραμμένοι ἐν τῇ καρδίᾳ μου

μετὰ πυρίνους χαρακτῆρας. Ἡ μνήμη των θέλει εἶσθαι πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἡ μόνη παρηγορία τῆς βαρυαλόουσης ψυχῆς μου. Εἰς τὴν περιφρόνησιν καὶ τὰς ἀράς τοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἐπερχομένων γεννεῶν, παραδίδω τοὺς προδότας καὶ ἐπιόρκους, αἵτινες λειποτακτῆσαντες ἐπήνεγκον τὴν διάλυσιν τοῦ στρατοῦ μας.»

Κατησχυμμένος καὶ βαρυαλόων ἀνεχώρησεν ὁ ἥρωας τῆς ἐλευθερίας. Δὲν ἀπώλεσεν ὅμως πᾶσαν ἐλπίδα. Γράψας πρὸς τὸν Καποδίστριαν καὶ τὸν Αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον, ἱκετευτικῶς τάτας ἐπιστολάς, ἐζητεῖτο τὴν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος βοήθειάν των. Ἀλλ' ἐν τῇ πολιτικῇ ὁ ἀτύχης θεωρεῖται ἐγκληματίας. Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος θὰ ὑπεστήριζε τὸν νικητὴν ἀρχηγόν των Ἑλλήνων, τὸν ἠττηθέντα ὅμως τὸν ἀπηνήθη, τὸν ἀπηνήθη ἰδίᾳ κατὰ συμβουλήν τοῦ Καποδίστριου, ὅστις ἐκπρόχθη ἤδη κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀπεκάλεε δημοσίᾳ ἀπονενομημένον τυχοδιώκτην. Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος διέταξε νὰ σεβασθῇ ἀπὸ τῶν στρατιωτικῶν καταλόγων τὸ ὄνομα τοῦ ἀποστάτου, καὶ τὸ πρὸς τοῦτο Αὐτοκρατορικὸν διάταγμα συνέταξεν, ὅποια φρίκη! ὁ κόμης Ἰωάννης Καποδίστριας!

Τοιοτοτρόπως ὁ Ὑψηλάντης ἦν κατεστραμμένος. Ἐκπρόχθη κακούργος ἐκτὸς τοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον ἠδύνατο νὰ φονεύσῃ ἕκαστος. Ἦδη ὁ Ὑψηλάντης ἐθεωρεῖτο παρὰ τῶν διπλωματῶν ὡς ἀπονενομημένος τυχοδιώκτης καὶ φαντασιοκόπος. Πάντες τὸν ἀπηνήθησαν, πάντες ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ τὰ πρόσωπα.

Ὁ πρίγκηψ Μέττερνιχ, ὅστις εἶχε συνειθίσει νὰ μισῇ τοὺς παραξίαις καὶ ἐπαναστάτας, ἤθελε νὰ δώσῃ τῶρα εἰς τὸν κόσμον φρικώδη τοῦ τοιούτου μίσους του ἀπόδειξιν. Ὅτε ὁ ἀτύχης Ὑψηλάντης μετὰ καρδίαν συντετριμμένην καὶ βαρυαλόων ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ του ἐπάτησε τὸ Αὐστριακὸν ἔδαφος ἵνα μεταβῇ εἰς Τρανσυλβανίαν, συνελήθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Μέττερνιχ ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν ἀρχῶν καὶ μετηνέχθη εἰς τὸ φρούριον Μούνκατς. Ἐνταῦθα ἐν τῷ φρουρίῳ ἐκείνῳ, τὸ ὁποῖον κατέστησαν ἐπίσημον οἱ εὐγενεῖς Οὐγγροὶ δεσμώται διήγαγεν ὁ Ὑψηλάντης δύο φρικώδη ἔτη.

Ἐν τῷ φρουρίῳ ἐκείνῳ ἐστέναζον ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀποκεχωρισμένοι τοῦ κόσμου ὁ Φραγκίσκος Ραγότακ, οἱ κόμητες Τοκέλυ καὶ Σέβρου οἱ πρόμαχοι τῆς ἐλευθερίας τῆς Οὐγγαρίας. Ἀλλ' ἐκείνοι τοῦλάχιστον εἶχον ἐπαναστατήσει κατὰ

τῆς Αὐστρίας ἐπολέμησαν κατὰ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ, ἐνῶ ὁ Ὑψηλάντης κατ' οὐδὲν προσέβαλε τὴν Αὐστρίαν ἐπολέμησε κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ τοῦ Χριστιανισμοῦ, τῶν Τούρκων, καὶ ὅμως ἡ Αὐστρία τὸν ἐτιμῶρει διὰ τοῦτο. Ἡ Αὐστρία ἐκλείσει τὸν ἥρωα, τὸν μαρτυρὰ τῆς ἐλευθερίας ἐν τοῖς δεσμοτηρίοις τοῦ Μούνναξ!

Εἰς μάτην οἱ φίλοι του προσεπάθουν νὰ τῷ ἀποδοθῇ ἡ ἐλευθερία. Εἰς μάτην ἡ Ἑλένη Σουβαρῶφ ἰκέτους γονυκλινῆς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρωσίας ὑπὲρ τοῦ Ὑψηλάντου. Ὁ Μέντερινιχ καὶ ὁ Καποδίστριας ἐπέαιον τὸν Αὐτοκράτορα ὅτι ἐπρεπε νὰ δεῖξουν εἰς πάντας τοὺς ἐν Εὐρώπῃ φίλους τῶν ἐπαναστάσεων ὅτι αἱ κυβερνήσεις δὲν ἀνέχονται τὰς παραχάξ, ὅτι ὁ ταξάτων τὴν εἰρήνην τῆς Εὐρώπης εἶναι κακοῦργος καὶ ἐχθρὸς ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου.

Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἔμεινε δεσμώτης καὶ ἐπειδὴ ὑπῆρχε φόβος μήπως οἱ φίλοι του κατορθώσωσι νὰ τὸν ἀπαγάγωσιν ἐκ τοῦ Μούνναξ, τὸν μετήνεγκον μυστικῶς εἰς τὸ ἐν Βοσνίᾳ φρούριον Τερεζιενστάττ, ὅπου ἔμεινε ἐπὶ πολλὰ ἔτη δεσμώτης. Οὐδεμίαν φωνή, οὐδεὶς ἀσπασμῆς, οὐδεμίαν εἰδήσις ἐκ τοῦ Κόσμου ἔφθασε ποτε εἰς τὸ δεσμοτήριόν του. Ἐμαθεν ὅμως, ἀγνωστον πῶς, ὅτι τὸ ἱερὸν ἔργον, οὐ ἐπελάθετο δὲν κατεστράφη ὀλοτελῶς, ὅτι ἡ ἱερά φλόξ, τὴν ἐπιάν ἤναψε δὲν ἐσβέσθη καθ' ὀλοκλήριαν.

Ἀπὸ τὴν δυστυχίαν καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ Ὑψηλάντου ἐνθουσιασθέντες οἱ Ἕλληνες ἐνεκαρτέρουν εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα. Ἠθέλησαν νὰ ἐπανορθώσωσι τὸ σφάλμα τῶν ἐκφυλισθέντων ἀδελφῶν των. Ἠθέλησαν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ ὁ Ὑψηλάντης βλέπων τὰ ἔργα των. Ἡ Ἑλλάς δὲν κατέθεσε τὰ ὄπλα ἐμάχιστο γενναίως διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ δίκαιόν της. Ἡ ἐγκαρτέρησις δὲ αὕτη εὐγενοῦς λαοῦ, θέλοντος νὰ θραύσῃ τὰ δεσμά του ἐξήγειρε τὰς συμπαθείας, ἀν ὅχι τῶν ἡγεμόνων, τοῦλάχιστον τῶν λαῶν. Ἐπὶ κρημνῆς δὲ τῶν λαῶν ἴσταται ἡγεμῶν, τόσον ἰσχυρὸς, τόσον δυνατὸς, ὅμιλεῖ μετὰ τόσον ἐπιβλητικῆς φωνῆς, ὥστε καὶ ἀκουσίως ἑαυτῶν οἱ γῆνοι βασιλεῖς κλίνουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ τὸν αὐχένα καὶ ἐκτελοῦσι τὰς διαταγὰς του.

Ὁ ἡγεμῶν οὗτος, εἰς ὃν πειθονται καὶ ὑπακούουσι καὶ βασιλεῖς καὶ Αὐτοκράτορες εἶναι ἡ κοινὴ γνώμη.

Ἡ κοινὴ γνώμη ἐν ὅλῃ τῇ Εὐρώπῃ ἐξηγέρθη ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ἐκραζε κατὰ τῆς ἀδίκου τιμωρίας τοῦ Ὑψηλάντου ἐν πάσαις ταῖς χώρας

τῆς Εὐρώπης ἐσηματίσθησαν ἑταιρίαι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν Ἑλλήνων καὶ αἱ ἡρωϊκὰ πράξεις αὐτῶν ἦσαν εἰς τὰ στόματα καὶ αὐτῶν τῶν παιδῶν τῶν σχολείων. Ὁ Λόρδος Βύρων ἐξύμνησε δι' ἐνθουσιωδῶν ἀσμάτων τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐνεθουσίασε τὴν νεολαίαν τῆς Εὐρώπης, ἥτις ἐσπευδε περιχαρῆς νὰ μετασχη τοῦ ἱεροῦ τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνος.

Ἡ κοινὴ γνώμη ὑπερίσχυσε καὶ τῆς ἀντιστάσεως τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν ἀνακτοβουλίων. Ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ρωσία ἐκλήρυθησαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, τὰς ἐμμύθη δὲ μετ' ὀλίγον καὶ ἡ Γαλλία. Ἡ Ἀγγλία ἀπέστειλε στόλον εἰς τὴν μεσόγειον ἵνα ἐμποδίσῃ τοὺς στρατοὺς τοῦ Μεγ μετ' Ἀλλ' ν' ἀποβῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου 1827 συνεκροτήθη ἡ ἐν Ναυαρίνῳ ναυμαχία, καθ' ἣν, κατὰ στραφέντος ἐξ ὀλοκλήρου τοῦ Τούρκοαιγυπτιακοῦ στόλου, ἔμειναν νικηταὶ οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ἀγγλοὶ. Ὁ δυστυχὴς Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἐστέναζεν ἐπὶ ὀπίσθεν τῶν παγῶν τειχῶν τῆς Τερεζιενστάττ, μηδὲν περὶ τῶν νικῶν τοῦ ἔθνους του πληροφροσούμενος. Ἠδῆ ὅμως ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἐκλήρυθη ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀπήτησε παρὰ τοῦ Μέντερινιχ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ὑψηλάντου.

Ἡ Ἑλένη Σουβαρῶφ ἐπέτυχε τοῦτο διὰ τῆς συζύγου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, τῆς ὡραίας Ναταλίας Ναβιγσκίν, ἥτις ἰκέτους καθ' ἑκάστην τὸν Αὐτοκράτορα, ἕως οὗ οὗτος μ' ὅλας τὰς ἀντενέργειας τοῦ Καποδιστρίου ἀπήτησε παρὰ τοῦ Πρίγγιηπος Μέντερινιχ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ δεσμώτου.

Ἀλλ' ὁ Καποδίστριας ἦν φίλος τοῦ Μέντερινιχ καὶ ἀκρίβως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐμελλε νὰ κατέλθῃ εἰς Ἑλλάδα, ἵνα, ὡς ὁ ἴδιος ἐλελε ἀφ' ἣν τὰ κάστανα τὰ ὅποια ἐξήγαγεν ἀπὸ τὸ πῦρ ὁ Ὑψηλάντης, οἱ Ἕλληνες τὸν εἶχον προσκαλέσει καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ἔμελλε νὰ καταθέσῃ ἡ προσωρινὴ Κυβέρνησις τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Ἐμελλε νὰ γίνῃ πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας, ὥστε τὰ ἰδιοτελεῖα σχέδιά του ἐξεμυθνεύοντο ἀν ἀπελύτο ὁ Ὑψηλάντης. Ὁλόκληρος ἡ Ἑλλάς ἤθελε σπεύσει νὰ τὸν ἀνακηρύξῃ πρόεδρον τῆς δημοκρατίας, καὶ τοῦτο ἐννοεῖται οἰκοθεν, οὐδὲως εἰς τὸν Καποδίστριαν συνέφερον.

Ὁ Πρίγγιηπος Μέντερινιχ ἔτεινεν ἤδη αὐτῷ ἀρωγὸν χεῖρα. Ἀνέβαλε τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ὑψη-

λάντου ἕως οὗ ὁ Καποδίστριας ἐπιβάς ἀγγλικῶν πλοίου ἔπλεε πρὸς τὸ Ναύπλιον. Τότε συγκατένευσε ν' ἀπολύσῃ τὸν Ὑψηλάντην ὑπὸ τὸν ῥητὸν ὅρον νὰ μὴ ἐγκαταλίπη οὐδέποτε τὸ αὐστριακὸν ἔδαφος, νὰ μείνῃ διαρκῶς ἐν Βερόνῃ, ὑποσχεθεὶς τὴν τήρησιν τῶν ὅρων τούτων διὰ τοῦ λόγου τῆς τιμῆς του καὶ δι' ἰδιοχειρῶς γεγραμμένης ὁμολογίας.

Ὁ Ὑψηλάντης οὐδὲως ἀπεποιήθη νὰ τὸ πράξῃ ἡ καρδιά του ἦν συντετριμμένη, ἡ ὑγεία του κατεστραμμένη ἐπεθύμει μόνον νὰ ἐξέλθῃ τοῦ δεσμοτηρίου του, καὶ ν' ἀποβάνῃ ἀναπνεῖν ἐλεύθερον ἀέρα.

Ὡς ἐννενηκοντούτης γέρον ἐξῆλθεν ὁ μόλις τριακονταεξαετής ἥρωα ἀπὸ τοῦ δεσμοτηρίου του. Ἀλλ' ἀκόμη δὲν ἦτο ἐλεύθερος. Δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάγῃ ὅπου ἤθελε. Φθὰς ἐν Βερόνῃ, ἔμελλε νὰ γείνη κύριος τῶν πράξεων του. Καὶ ὁ τρόπος τῆς ὁδοιπορίας του τῷ εἶχεν ἐπιβληθῆ κατὰ πρῶτον τὸν ἔφερον εἰς Βιέννην, ὅπουθεν μετὰ βραχείαν διαμονὴν ἔμελλε νὰ μεταβῇ εἰς Βερόνην.

Ἀλλ' ἦν ἀργὰ πλέον. Αἱ δυνάμεις του ἐξητλήθησαν. Προσεβλήθη ὑπὸ θανατηφόρου ἀσθενείας φρικώδης νευρικός πυρετὸς διεβίβρωσε τὸ σῶμά του. Ἐκεῖτο ἐπὶ ἡμέρας ὅλας ἀναίσθητος καὶ δὲν ἐβλεπε τὴν χαρίεσσαν καὶ ὡρᾶν γυναικίαν μορφήν, ἥτις κλίνουσα ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου του ἐπέθετε ψυχρὰ ἐπιθέματα ἐπὶ τοῦ μετώπου του καὶ ἔβρεχε τὸ πρόσωπόν του μὲ πύρινα δάκρυα.

Ἡμέραν τινα τέλος, ἠνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς, ἀσθενὲς μερδίαιμα ἐφάνη ἐπὶ τῶν χειλέων του, καὶ ἰδὼν τὴν γυναῖκα, ἐψιθύρισε: «Εἶσαι σὺ Ἑλένη; ἡ καρδιά μου σὲ ἐκραζε πρὸ πολλοῦ ἤλθε τέλος πάντων νὰ με ἐλευθερώσῃς;» Αὕτη δὲ κλίνασα καὶ ἐπιθεῖσα φίλημα ἐπὶ τοῦ μετώπου του, ἀπεκρίθη: «Ἡ καρδιά μου ἤκουσε τὴν πρόσκλησίν σου, καὶ ἦλθον, Ἀλέξανδρε ἦλθον διὰ νὰ μὴ σὲ ἀφήσω πλέον».

«Ἐγὼ ὅμως Ἑλένη μου, ὑπέλαβεν οὗτος, ἐγὼ πρέπει νὰ σὲ ἀφήσω δὲν δύναμαι νὰ μείνω παρὰ σοί. Σοὶ καταλείπω τὴν καρδίαν μου, ἀλλ' ἡ ψυχὴ μου ἵπταται πρὸς τὰς μακαρίας σκηνὰς ὅπου με ἀναμένουσιν οἱ ἥρωες καὶ μάρτυρες τῆς πατρίδος μου. Μὲ προσκαλοῦσι, διὰ νευμάτων, με κράζουσιν. Οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ ἀναζῶσιν, οἱ ἀρχαῖοι ἥρωες ἀνοίγουν τὸς ὀφθαλμούς καὶ με ἀτενίζουσι με συμπαθεὶ βλέμματα. Δὲν με περιπαίζουσι, δὲν με περιφρονοῦσι. Γνωρίζουσι ὅτι οὐδένα ἄλλον σκοπὸν εἶχον, ἢ τὴν

ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος μου. Οὐδεμίαν ἄλλην ἰδιοτέλειαν ἢ ν' ἀποθάνω ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Καὶ πράγματι ἀποθνήσκω διὰ σὲ Ἑλλάς μου, μεταβαίνω διὰ σὲ εἰς τὸ μνήμα, εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν. ὦ! λαμπρὲ μακάριε θάνατε! ἀποθνήσκω διὰ τὴν πατρίδα μου. Ἴδου τὴν βλέπω λάμπουσαν ἀπέναντί μου, ἰδού ἡ Ἀκρόπολις περιβέβλημένη νεῶν λαμπρότητα. ὦ! ἡ Ἑλλάς εἶναι ἐλευθερά, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης δὲν ἐξῆσεν ἐπὶ ματαίῳ. Ὑγίαινε, Ἑλένη, ὑγίαινε! Μὲ προσκαλεῖ ὁ Θεμιστοκλῆς, πρέπει νὰ ὑπάγω πρὸς αὐτόν. Ὑγίαινε!»

Ἀναρωθῆται τὸ βλέμμα τοῦ ἐλαμπε, τὰ χεῖλα του ἐμειδίων. Ἦν πάλιν νεός, πάλιν ὡραῖος, πάλιν εὐτυχής... Ἐῖτα ἡ κεφαλὴ του ἐπέσεν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου καὶ ἐξεψύξεν. Ἀλλὰ τὸ μερδίαιμα ἐλαμπεν ἀκόμη ἐπὶ τῶν χειλέων του, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἤστραπτον ἐπὶ ὅτι ἡ Ἑλένη Σουβαρῶφ τοὺς ἐκλείσει, ἐπιθεῖσα ἐπ' αὐτῶν τὸν ἴστατον ἀσπασμόν.

Ὁ Ὑψηλάντης ἀπέθανε... Πρὸ 13 ἐτῶν ἤρχισε τὰς ἐνεργείας του ἐν Βιέννῃ, ἔδρασε τὴν ἐταιρίαν, καὶ ἐν Βιέννῃ ὅπου ἤρχισαν τὰ σχέδιά του ἐλήξε καὶ ὁ βίος του. Τὸ ὄνειρον ἐτελείωσεν ἐκεῖ ὅπουθεν ἤρχισεν. Ἀπέθανε τὴν ἰδίαν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ Καποδίστριας ἀπεβίβασθη εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ εἶτα ἀνέλαβεν ἐν Αἰγίνῃ τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Ἀλλ' ὁ θεὸς εἶναι δίκαιος. Ὁ Καποδίστριας ἐδολοφονήθη τὸ 1831. Ἡ ἐργαστικὴ αὐτοῦ καρδιά, δὲν ἀφέλησε ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὸν τίτλον τοῦ προέδρου, ἐξῆτει τὴν μοναρχίαν, τὸ βασιλικὸν στέμμα, καὶ ἀντ' αὐτῶν εὗρε τὸν θάνατον!

Μετὰφρασις Α. Κραυζερ

ΟΙ ΕΚ ΜΗΑΕΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΙ

(Συνέχεια τῆς φυλ. ΙΗ')

13

Δόου Γεράμδος. — (α). Διασημὸς ζωγράφος τῆς Ὀλανδικῆς σχολῆς, γεννηθεὶς ἐν Λεῖδα τῷ 1613 ὑπὸ πτωχῶν ἐργατῶν.

Ἐσπούδασε τὴν ἰχνογραφίαν ὑπὸ τὸν Δολέγκον, ὅστις ἰδὼν τὸν μαθητὴν του ταχέως ὑπερβάντα αὐτὸν εἰς τὴν τέχνην, τὸν συνέβουλεύσει νὰ προσλάβῃ διδάσκαλον μᾶλλον ἱκανόν,

(α) Dow.

καὶ δυνάμενον νὰ τῷ ἀποκαλύψῃ πάντα τὰ μαγάλα τῆς τέχνης μυστήρια.

Τότε ὁ Δόου εἰσῆλθεν εἰς τὴν σχολὴν τῆς Ῥεμβράντης, ἣν ἐγκατέλιπε μετὰ ἐν ἡ δὺο ἔτη, ὅπως ἐπιδοθῆ ὀλοφύχως εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φύσεως.

Εἶναι ἀξιοθαύματος ἡ ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ ἐν λόγῳ καλλιτέχνου ἀκριβεία, ἡ φυσικότης τῆς ἀπομιμήσεως καὶ ἡ ἀμίμητος τεχνικὴ εὐχέρεια τῆς γραφίδος του, διό καὶ ἐλέχθη ὅτι ἵνα καλῶς ἐκτιμηθῶσι τὰ ἔργα τοῦ, ἀνάγκη πᾶσα νὰ παρατηρηθῶσι διὰ φακοῦ.

Κατέγεινεν ὡς ἐπὶ τὴ πλείστον εἰς οἰκιακὰς σκηνάς, ἅς τινες σήμερον καλοῦσι διὰ τοῦ τεχνικοῦ ὅρου, εἰκόνας εἰδούς· δὲν ἐγκατέλιπεν ὁμως πληθὺν ἐξ αὐτῶν, ἕνεκα τῆς λεπτότητος τῆς ἐργασίας των.

Εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου διατηρεῖται ἡ Ὑδροπικὴ γυνὴ, καὶ εἰς τὸ τοῦ Μονάχου ὁ Ἀγύρτης, ἅπερ εἰσὶ τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Δόου.

Ἐτελεύτησε τῷ 1670 ἐν τῇ πατρίδι του.

14

Φόρτης ἀββάς Ἀλβέρτος. — (α) Ἐγεννήθη ἐν Παδοῦῃ κατὰ τὸ 1741 ὑπὸ τινος κουρέως.

Προστατευθεὶς ὑπὸ τοῦ κόμητος Carlo di Lista, εἰσῆλθε νέος ἀκόμη εἰς τὸ τάγμα τῶν ἐρημητῶν, εἶτα ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην, ἔνθα ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλολογίας καὶ ἀρχαιολογίας.

Μετὰ μακρὰν ἀποδημίαν εἰς Ἀλμπατίαν, ἐξέδωκε σύγγραμμα περιγραφῶν τὰς ἐπισκεφθείσας ὑπ' αὐτοῦ πόλεις, τὰ ὄρη αὐτῶν, τὰ ὄρυχεῖα, τὰ λατομεῖα, τὴν γεωργίαν καὶ τὰ ἕθη.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ὑπεδέξατο ὁ φιλολογικὸς κόσμος μετ' ἐνθουσιασμοῦ· μετεφράσθη εἰς τὴν ἀγγλικὴν, γαλλικὴν καὶ γερμανικὴν, καὶ ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ ἠξιώθη τῶν διπλωμάτων διαφόρων ξένων ἀκαδημιῶν.

Μετὰ ταῦτα ἐπεσκέφη τὴν Νεάπολιν, τὴν Καλάβριαν, τὴν Πουλίαν καὶ τὰς Ῥωμαϊκὰς πόλεις ἀπάσας, ἐξακολουθῶν τὰς σπουδὰς του καὶ πλουτίζων τὴν ἐπιστήμην διὰ λαμπροτάτων ἀνακαλύψεων.

Ὁ βαθυτάτων γνώσεων ἀνὴρ οὗτος, ἦτο εἰς τῶν σοφῶν τῶν τιμησάντων τὸν 17. αἰῶνα,

(α) Fortis.

διό περ ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Δεβίνα, ὁ πρῶτος φυσικός τῆς Ἰταλίας καὶ εἰς τῶν πρώτων τῆς Εὐρώπης.

Ἀπέθανεν ἐν Βολωνίᾳ τῷ 1803.

15

Ἰωάννης Φραγκίσκος. (α) — Ποιητὴς αὐτοσχεδιάζων, γεννηθεὶς ἐν Ῥώμῃ τῇ 14 Νοεμβρίου 1750 ὑπὸ πτωχοτάτων γονέων, τοποθετησάντων αὐτὸν παρά πινε βράπτῃ, ὅπως ἐκγυμνασθῆ εἰς τὴν τέχνην.

Ἐλθὼν ποτε εἰς διαπληκτισμοὺς μετὰ τοῦ προϊσταμένου του, ἐδάρη τοσοῦτῃ βαρβάρως ὑπ' αὐτοῦ, ὥστε καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον ἔμεινεν ἀνάπηρος, διότι τῷ συνέτριψε δύο πλευράς.

Εἶτα, τῇ ἀρωγῇ φίλου τινος, ἤνοιξε μικρὸν ἐμπορικὸν κατάστημα, ἐξ οὗ ἐκέρδιζε τὰ πρὸς ζωάρκειάν του.

Ἡμέραν τινα περιῆλθε τυχαίως εἰς χεῖράς του τόμος τις τοῦ Ἀριστοῦ. Τοσοῦτον ὁ Ἰωάννης ἐξήρθη ἐν τῇ ἀναγνώσει αὐτοῦ, ὥστε ἐγκαταλίπων τὸν πῆχυν, ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν κλασικῶν συγγραφέων, καὶ πρὸ πάντων τοῦ Ἀλιγέρι καὶ Τάσσου.

Διηγούνται ὅτι ἐν καιρῷ πυρκαϊᾶς τινος, ὁ Ἰωάννης ἐστάθη κατενθουσιασμένος, ὅπως παρατηρήσῃ αὐτήν, καὶ εὐθὺς δι' ἀκαστίχων στροφῶν περιέγραψεν ἐκεῖ τὸ λυπηρὸν θέαμα.

Ἐζῆσεν ἐν Γενεύῃ, εἶτα ἐν Μεδιολάνοις, ἔνθα καθεῖξε τιμητικὴν θέσιν ὑπὸ τὴν Τσιζαλπινὴν δημοκρατίαν.

Κατὰ τὸν θρίαμβον τῶν αὐτοκρατορικῶν ὄπλων ἐφυλακίσθη εἰς τὸ φρούριον τοῦ Καττάρου, ἀφ' ὅπου ἐξῆλθε μετὰ τὴν μάχην τοῦ Μαρέγκου, καὶ τῇ προστασίᾳ τῆς κ. Βρινῶλ ἐπέτυχεν νὰ τῷ δοθῆ σύνταξις ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος ἐξ 6,000 λιρῶν καὶ ὁ τίτλος τοῦ αὐτοκρατορικοῦ αὐτοσχεδιαστοῦ.

Οἱ ἐκπληκτικοὶ τοῦ Βοναπάρτου θρίαμβοι ἐδῶκαν πλούσιαν εἰς τὴν οἰστρον του τροφήν.

Μεταξὺ τῶν ἔργων του πρωτεύουσιν, ἡ Μάγος τοῦ Ἐνδάρδ, ἡ Ἐβραία γυνὴ, ἡ Πολιτορχία τῶν Ἰεροσολύμων καὶ ἡ περιλάλητος ψῆδῃ, ἡ ἔχουσα θέμα τὸν θάνατον τοῦ Ἰούδα. Ἀπεβίωσεν ὁ Ἰωάννης τῷ 1822.

(α) Giampì.

Ἰδοὺ πῶς ὁ ἴδιος περιγράφει ἑαυτὸν.

«Δὲν εἶναι γίγας, ἀλλ' οὐδὲ καὶ νάνος· τεθλασμένα ἔχει τὰ δύο του πλευρὰ καὶ καστανὴν τὴν κόμην, εἶναι τὸ χρῶμά του ὀχρὸν, τὰ χεῖλη ἀνημιμένα, Ἀγένειος ὁ πῶγων του, καὶ ἐγεννήθ' εἰς Ῥώμην.

Εἶδε τὸ φῶς εἰς Πίγκιον, τὸν Παρνασσὸν ἀνέβη, Χυδαῖος εἶναι, εὐγενὴς ἀλλ' ὁμως τὴν καρδίαν, τὴν τύχην κατεφρόνησε, τὴν δόξαν πλὴν ζηλεύει. Ἰδοὺ σὰς δίδει σύντομον αὐτοῦ σκιαγραφίαν.»

16

Χόφερ Ἀνδρέας (α). — Πτωχὸς ξενοδόχος ἐκ Τυρόλου· ἐγένετο ἀρχηγὸς ἐπαναστάσεως τῷ 1809, σκοπούσης τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του, τεθείσης ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος ὑπὸ τὸν Βυαρικὸν ζυγόν. Ἡγωνίσθη ἡρωϊκῶς καὶ διὰ τῶν μεγάλων του ἀνδραγαθημάτων κατέστησε περιδοξὸν τ' ὄνομά του.

Κατώρθωσε μετὰ τῶν Τυρολῶν του νὰ ἐξώσῃ Γάλλους καὶ Βαυαροὺς συμμαχοῦντας, ἀλλ' ἀκολούθως ἤττηθη ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ, ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ καὶ ἀπεσύρθη εἰς πενιχρὸν τι χωρίον τῆς γενεθλίου του γῆς.

Ἀναζητηθεὶς ὑπὸ τῶν νικητῶν, παρουσιάσθη μόνος του· ἤχηθ' εἰς Μαντούην καὶ ὑπέστη γενναίως τὸν διὰ τουφεκιμοῦ θάνατον κατὰ τὸ 1810.

Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀνεκομίσθη μετὰ τινα ἔτη εἰς Ἰνσβρούκην καὶ ἐτέθη ἐν λαμπρῷ Μουσωλεῖῳ εἰς τὴν μητρόπολιν τοῦ Σταυροῦ.

17

Ζακβάρδος Ἰωσήφ Μαρίας (β). Ἐγεννήθη ἐν Λυώνῃ τῷ 1752 ὑπὸ πτωχῶν ἐργατῶν, καὶ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἐπέδειξεν ἀκατάσχετον κλίσιν εἰς τὴν Μηχανικὴν.

Κατὰ τὴν ἐν Λυώνῃ ἐπανάστασιν τοῦ 1795 κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν καὶ ἠγωνίσθη ἡρωϊκῶς· εἶτα δ' ἐπανάλαβε τὰς σπουδὰς του.

Τῷ 1803 ἔλαβε προνόμιον καὶ σύνταξιν 6,000 φράγκων, δι' ἐφεύρεσιν μηχανῆς χραισμοῦ εἰς κατασκευὴν μεταξωτῶν ὑφασμάτων.

Αἱ καταδρομαὶ ὁμως ἄς ὑπέστη ὁ διάσημος

(α) Hofer.

(β) Jacquard.

μηχανικὸς ἐφθασάν μέχρις ἀπανθρωπίας, ἀλλ' ὁ Ζακβάρδος, ἵνα ἀποδείξῃ ὅτι μόνον πρὸς τὴν δόξαν τοῦ ὠφελῆσαι τοὺς ἄλλους ἀπέβλεπε καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ ὠφελῆσαι ἑαυτὸν, ἐζήτησε μόνον τὸ προνόμιον 50 φράγκων δι' ἑκάστην μηχανὴν τῆς ἐφευρέσεώς του, δι' ὅπερ ὁ Ναπολέον εἶπεν: Ὁ ἀνθρωπος τοῦλάχιστον οὗτος εὐχαριστεῖται εἰς τὸ ὀλίγον.

Εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ 1819 ἔλαβε χρυσοῦν μετάλλειον, καὶ τὸν τίτλον τοῦ Ἰππότη.

Ἀπεβίωσεν ἐν Λυώνῃ, τῇ πατρίδι του, εἰς ἡλικίαν 82 ἐτῶν, καὶ πρὸς μνήμην του οἱ συμπολίται αὐτοῦ τῷ 1840 τῷ ἀνήγειρον ἀνδριάντα.

18

Τζόουινς Ἰνίγος (α). — Μαθηματικὸς καὶ ἀρχιτέκτων δικεκριμένος, κληθεὶς ὁ Βιτρούβιος τῆς Ἀγγλίας, ἐγεννήθη ἐν Λονδίνῳ τῷ 1572, καὶ τὰ πρῶτα τοῦ βίου του ἔτη διήνησε μετεργόμενος τὸν ξυλουργόν.

Προστατευθεὶς ὑπὸ τινος πλουσίου Ἰσπανοῦ ἐμποροῦ, ἐπέδθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἰχνογραφίας καὶ τῶν μαθηματικῶν, εἰς ἃ μετὰ βραχὺν χρόνον προώδευσεν ἐξαισίως.

Προσληρθεὶς ἐν εἰδει γραμματέως ὑπὸ τοῦ κόμητος τῆς Περμβρόνης, συνώδευσε τὸν πεπαιδευμένον τοῦτον εἰς διαφόρους ἐπιστημονικὰς περιηγήσεις, ἐπεσκέφη μετ' αὐτοῦ τὴν Γαλλίαν Ἰσπανίαν, Γερμανίαν καὶ ἐπὶ τέλους τὴν Ἰταλίαν, ἔνθα διέμεινεν ἐπὶ μακρὸν ὅπως σπουδάσῃ τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Παλλαδίου.

Κατασχὰς ἀρχιτέκτων περιήφημος, προσεκλήθη εἰς Δανίαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Χριστιανοῦ Δ'. ὅστις ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὴν διεύθυνσιν διαφόρων ἔργων.

Ἄλλ' ἐπιποθῶν νὰ ἐπανίδῃ τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐπανεκάμφεν εἰς αὐτὴν τῷ 1630, καὶ ἐπέτυχε παρὰ Καρόλου τοῦ Α'. τὴν θέσιν τῆς γενικῆς ἐπιβλέψεως τῶν κτιρῶν τοῦ στέμματος, μετὰ πλουσιώτατον μισθόν.

Τὰ διασημότερα ἔργα αὐτοῦ εἰσὶ: Τὸ χρηματιστήριον τοῦ Λονδίνου, ἡ μεγάλη αἴθουσα τῶν συμποσίων εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Witheall, ἡ στοὰ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγ. Παύλου, καὶ τὸ μέγαρον τοῦ Λόρδου Περμβρόκ ἐν Ἀμβερσουρῷ.

Τὸ τραγικὸν τέλος τοῦ Καρόλου, Α'. δὲν ἠγά-

(α) Jones Inigo.

πα υπερβαλλόντως, έφραzen αυτόν εις τοιαύτην ήθικην κατάπτωσιν, ώστε απέθανεν έν Λονδίνω τῷ 1651.

19

Αίπης: Πάτερ Φίλιππος (α). Όρφανόν ευρέθη έν υπό των Καρμιλιτών τῆς Φλωρεντίας· έγεννήθη περί τὸ 1412. Έξαρθεis έν τῇ θεία τῶν ζωγραφιῶν τοῦ Μαζακίου, έπεδόθη μετά ζωηροῦ πάθους εις τὴν αντιγραφὴν των καί τάχιστα έγένετο ζωγράφος.

Δεκαεπταετῆς απέβαλλε τὸ ράσον.

Ήμέραν τινα, καθ' ἣν διασκέδαζε μετ' άλλων φίλων έντός πλοιαρίου εις τὸν λιμένα, συνελήφθη υπό των πειρατῶν καί ἤχθη εις Ἀφρικήν.

Έκει έκαμε τὴν εικόνα ενός τῶν κυριῶν του, ὅστις θέλων ν' ἀμείψῃ τὸν νεκρὸν αἰχμάλωτον, έδώρησατο αὐτῷ τὴν έλευθερίαν καί παρέπεμψεν αὐτὸν ἀσφαλῶς εις Νεάπολιν.

Διακριθεis εις τὴν τέχνην του, ένετάλη υπό τοῦ Δουκὸς Ἀλφόνσου τῆς Καλαβρίας νά ζωγραφίσῃ τὴν ιδιόκτητον εκκλησίαν τοῦ φρουρίου. Κατεσκεύασεν ιδιόφρουθμον έργον εις ὃ διαλάμπουσιν ἡ χάρις καί τῶν χρωμάτων ἡ ζωηρότης.

Μιᾶ τῶν ἡμερῶν, έν ἣ εἰργάζετο περί τὸν μεγαλείτερον βωμόν τῆς μονῆς τῶν καλογραγιῶν ἀγ. Μαργαρίτας τοῦ Πράτου, ήράσθη χαριτοβρύτου νεάνιδος, έτοιμαζομένης νά περιβληθῇ τὸν μανθῦαν τῆς Μοναχῆς, καί τοσοῦτον ἠδυνήθη νά τὴν έλκύσῃ, ώστε τὴν κατέπεισε ν' ἀφήσῃ τὴν ιερὰν μονὴν καί νά δραπατεύσῃ μετ' αὐτοῦ.

Ἀλλὰ μετά τὴν πρώτην τοῦ έρωτος ὁρμῆν, εκγατέλιπεν αὐτὴν, έπελθόντος τοῦ κόρου, καί ἀξιώθεισα αὐτὴ τῆς χάριτος υπό τοῦ Πάπα, επανῆλθεν εις τὴν πατρίδα της.

Έκόσμησε διά τῶν ζωγραφιῶν αὐτοῦ ὁ Αἴπης τὴν μητρόπολιν τοῦ Σπολέτου καί τοὺς ναοὺς τοῦ Πράτου, τῆς Φλωρεντίας καί τῆς Παδούης.

Ἀπέθανε δὲ έν Σπολέτῳ τῷ 1469.

20.

Λανδαί Πέτρος. — (β). Έγεννήθη περί τὸ

(α) Lippi.

(β) Landais.

1475 έν Βέτρη τῆς Βρεττανίας. Τοποθετήθεισ παρά τῷ ράπτῃ τοῦ δουκὸς Φραγκίσκου Β'. έπρωστατεύθη παρά τοῦ μονάρχου τούτου διά τὴν μοναδικὴν αὐτοῦ δραστηριότητα καί ήθικὴν.

Έγένετο ἀκόλουθος τοῦ Δουκὸς, καί ἀκολουθῶς μέγας θησαυροφύλαξ, ἥτοι πρωθυπουργός.

Ὁ Λανδαί ἦν ὁ ἀληθὴς τύπος τοῦ ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ, τοῦ ἀνερχομένου εις τὰ ὕψη διά μόνη τῆς ικανότητος.

Συνέλαβε τὴν ιδέαν νά εξευτελίσῃ τὴν ἀγερωχίαν τῆς Βρεττανικῆς ευγενείας, ἥτις έπειράτο νά στασιασῃ κατά τοῦ κυρίου της. Προβλέπων ὅτι αἱ τύχαι τῆς πατρίδος αὐτοῦ τάχιον ἢ βράδιον ἤθελον ἀναμιχθῆ μετὰ τῶν τῆς Γαλλίας, ήρξατο προδιαθέτων τὰ πράγματα, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νά κατορθώσῃ τὸν σκοπὸν του, καθόσον τὸν πρόελαθεν ἡ εκκρηξίς τῆς επανάστασεως, καί έν συνδιασκέψει τινὶ τῶν επαναστατῶν ἀπεφασίσθη ὁ θάνατος τοῦ πρωθυπουργοῦ.

Ὁ δυστυχής, εκκαταλειφθεis υπό τοῦ Δουκὸς, υπέστη τὴν εσχάτην τῶν ποινῶν, ἀφοῦ εγεύθη έν τῷ βίῳ του πάντων τῆς τύχης τῶν ἀγαθῶν.

21.

Λάν Ιωάννης. — (α). Στρατάρχης τῆς Γαλλίας καί Δούξ τοῦ Μοντεμπέλου. Εἶδε τὸ φῶς έν Λεκτόμη τὸν ἀπρίλιον τοῦ 1769. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, υπρέτης σταύλου, εἶχεν αὐτὸν πρὸ' αὐτοῦ καί τὸν εκκαμεν επί τινα έτη νά υποστῇ τοὺς κόπους τῆς υπηρεσίας τοῦ ἱπποστασίου.

Καταβεβηρημένος υπό τῆς κοπιώδους εκείνης εργασίας, ὁ νέος Λάν κατετάχθη εις τοὺς έθελοντάς τῆς Γέρς.

Εἰς τὴν τῶν Πυρρηναίων εκστρατείαν έτέλεσε θαύματα ἀνδρίας καί πρὸς ἀμοιβὴν τοῦ θάρρους του προεβιβάσθη τάχως εις μεγάλους βαθμοὺς.

Μετὰ 4 έτη ἦτο Ἀντιστρατήγος.

Τῷ 1798 συνώδευσε τὸν Στρατηγὸν Βοναπάρτην εις Αἴγυπτον. Έπληρώθη έν Ἀβουκίρ επικινδύνως, καί μολοντοῦτο εξηκολούθησε διευθύνων τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως ταύτης, συνθηκολογησάσης τῇ 2 Αὐγούστου.

Κατὰ τὴν δευτέραν εις Ἰταλίαν εκστρατείαν ὁ Λάν διώκει τὴν εμπροσθοφυλακὴν, εκυρίευσεν ἐξ εφόδου τὴν Ἰβρέαν καί κατέλαβε τὸ Τουρίνον.

Έν Μαρέγκῳ ὁ Λάν διώκει δύο μεραρχίας,

(α) Lanos.

καί τοσοῦτον διέπραξεν, ώστε τῷ εδόθη υπό τῶν Ὑπάτων τιμητικὴ σπάθη.

Ὁ Ναπολέων ἀνελθὼν επί τὸν θρόνον προέβιβασεν αὐτὸν Στρατάρχην. Τὸ 1806 κατὰ τὸν κατά Πρωσίας πόλεμον, ἐνίκησε τὴν στρατὸν τοῦ πρίγκιπος Χογενλόγε καί υπέταξε τὸ φρούριόν τοῦ Σπαντῶ. Τῷ 1807 ἐπολιόρκησε τὴν Δαντσίκην καί υπεχρέωσεν αὐτὴν εις υποταγὴν.

Έλαβε μέρος εις πάσας τὰς αἰματηρὰς έν Ἰσπανία μάχας, καί εις τὰς έν Βυουαρία κατὰ τῶν Αὐστριακῶν.

Έν τῇ μάχῃ τοῦ Ἔσλιγκ, διοικητῆς τυγχάνων τοῦ κέντρου, καί παραφερόμενος υπό τῆς γενναϊότητος του, έρρίφθη κατὰ τοῦ έχθρου φοβερός καί ἀκατάσχετος, ὅτε σφαῖρα τηλεβόλου τῷ ἀπήρρεσεν ἀμφοτέρους τοὺς πόδας.

Ὁ Ναπολέων συναντήσας τὸ νεκροφόρον φορεῖον έν τῷ εκκειτο ὁ πληγωθείς, ἀφίππευσε καί έδραμε νά τὸν ἐναγκαλισθῇ.

Έφερον τότε αὐτὸν εις Βιέννην, ένθα έτελεύτησε τῇ 31 Μαΐου 1809.

22

Λέινγκ Ἀλέξανδρος (α). — Γιὸς ξενοδόχου, γεννηθείς έν Ἐδιμβούργῳ τῇ 27 Δεκεμβρίου 1797. Ἦτο εἰς τῶν ἀτρομήτων εκείνων θαλασσοπόρων, τῶν θυσιασάντων τὴν ζωὴν των πρὸς ὄφελος τῆς ἐπιστήμης.

Κατετάχθη νεώτατος έθελοντῆς έν Ἐδιμβούργῳ τῷ 1819 ἀνεχώρησε διά τὴν Σιέρραν Λεώνην μετὰ τὸν βαθμὸν ἀνθυπολοχαγοῦ. Ἀργότερον ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν ἀποσπάσματος στρατιωτικοῦ μετὰ τὸν βαθμὸν Λοχαγοῦ, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Αὐτοκρατορίας τῶν Ἀσιαντῶν.

Ένταῦθα έπεδόθη ὀλοφύχως πρὸς διασάφισιν τῆς γεωγραφίας τῶν μερῶν εκείνων τῆς Ἀφρικῆς, εἰσέτι ἀγνώστων, καί αἱ σπουδαὶ αὐτοῦ καί έρευναι ἐξετιμῆθησαν ἐπὶ τοσοῦτον υπό τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ώστε αὐτὴ τῷ ἀνέθηκε σπουδαῖον έργον, τὴν διερεύνησιν τῆς Νιγέρης.

Έγκατέλιπε τὴν Ἀγγλίαν μετὰ τὸν βαθμὸν Ταγματάρχου τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1825 καί μετέβη εις Τρίπολιν, ἀφ' ὅπου ἀνεχώρησε διά Τουμπουκτοῦ διά τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ, ἥτις τῆς ὁάσεως τοῦ Ἀγαθιά.

Έκ Τουμπουκτοῦ έπεμψεν ἐπιστολὴν εις Ἀγ-

(α) Laing.

γλίαν, δι' ἣς ἀνήγγειλε τὴν ἀφίξιν του εις τὴν έν λόγῳ πόλιν καί τὴν ἀπόφασίν του νά προβῇ εις Γενῦ διά θαλάσσης, ὅπως μὴ διέλθῃ τὴν ξηρὰν έν ἣ ὑπῆρχον οἱ Φουλαχ, ἀσπονδοὶ τῶν Εὐρωπαϊῶν έχθροὶ.

Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην οὐδεμίαν ἐπηκολούθησεν έτέρα περί αὐτοῦ ἀγγελία καί φαίνεται ὅτι ὁ γενναῖος Λέινγκ ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος.

Τῷ ὄντι ὁ Καίλλυ, φθὰς μετὰ τινα χρόνον εις Τουμπουκτοῦ, έμαθεν ὅτι οἱ ὀδοιπόροι ὧν ἠγείτο ὁ Λέινγκ, προσεβλήθησαν υπό τῶν ὀρῶν τῆς φυλῆς Φάουρικ καί διμελίσθησαν υπ' αὐτῶν φρικωδῶς.

Έγκατέλιπεν ὁ Λέινγκ σπουδαῖα τινα έργα, έν οἷς καί τὴν Περιήγησιν εἰς Τιμάννην, ἥτις καί μετεφράσθη εις διαφόρους Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

23

Λαμβέρτος Ιωάννης Ἐρρίκος (α). — Έγεννήθη εις Μιλχάουζεν, τῇ 29 Αὐγούστου 1728.

Ὁ πατὴρ του, πτωχὸς ράπτης καί ἀρχηγὸς πολυμελοῦς οἰκογενείας, δὲν ἠδυνήθη νά υποβάλῃ τὰς ευγενεῖς κλίσεις τοῦ νεανίου.

Ἀλλ' οὗτος, μετὰ έτη τινὰ στοιχειωδῶν σπουδῶν, εἰσῆλθεν εις δημοσίαν τινα σχολὴν ἀφ' αὐτοῦ του, καί έπεδόθη εις τὴν σπουδὴν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν.

Δεκαεπταετῆς εἰσῆλθεν ὡς γραμματεὺς παρά τιμιν καταστάματι, εξοδεύων τὰς ὥρας σχολῆς εις ἀνάγνωσιν πάντων τῶν εις χεῖρας αὐτοῦ περιερχομένων συγγραμμάτων. Διὸ εκύριευσεν αὐτὸν πάθος ἀληθῶς πρὸς εκμάθησιν τῶν μαθηματικῶν.

Τῷ 1748 εδέχθη τὴν πρόσκλησιν τοῦ κόμητος Σκλις, ὅστις προσεκάλει αὐτὸν εις Κοϊραν ὅπως εμπιστευθῇ αὐτῷ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων του. Έν τῇ νέᾳ του θέσει εἶχε καιρὸν πλείοτερον ἵνα διαβῆτῃ εις τὰς σπουδὰς του. Έπεδόθη πρὸς δε εις τὴν θεολογίαν, τὴν φιλοσοφίαν καί τὴν ρητορικὴν. Έμαθε τὴν Ἑλληνικὴν καί Ἰταλικὴν γλώσσαν, καί έγεινε κάτοχος τῆς Λατινικῆς, Γερμανικῆς, καί Γαλλικῆς.

Τῷ 1764 Φριδερικός ὁ Μέγας εκάλεσεν αὐτὸν εις Βερολίνον, ένθα έμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του, ἐπισυμβάντος τὴν 25 Σεπτεμβρίου 1777.

(α) Lambert.

Ὁ Λαμβέρτος ἐγκατέλιπε διάφορα συγγράμματα ἀλγέβρας, φυσικῆς, ἀστρονομίας καὶ μηχανικῆς, ἐπιστημῶν ὀφειλουσῶν αὐτῷ πλείστας ὄσας σπουδαιότητας ἀνακαλύψει.

24.

Λαχάρπ Ἰωάννης Φραγγέσκος (α). Ἐκθετο γεννηθὲν ἐν Παρισίοις περὶ τὸ 1740 καὶ προσληφθὲν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους ἐκ τῆς ὁδοῦ La-Harre, ἀφ' ἧς ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα.

Ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων μεγάλῃν ἐδείκνυε πρὸς τὰ γράμματα κλίσην. Τὸ φιλολογικὸν αὐτοῦ στάδιον ἤρξατο διὰ ποικίλων ποιήσεων ὑποδεχθεισῶν εὐνοικῶς· εἶτα ἔγραψε τὸν Wawiek, τραγωδίαν περίφημον, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἠξιώθη τῆς προστασίας τοῦ Βολταίρου.

Μετὰ ταῦτα ἔγραψε πλείστας ἄλλας τραγωδίας, ἐν αἷς τὸν Τιμοῖοντα, Φεραμόδον, Γουσταύον Βάζιρ, Μαλάμιον καὶ Φιστίσην.

Αἱ ἀκαδημαϊκαὶ ὀμιλίαι του καταδεικνύουσι τὴν πολυμάθειάν του καὶ τὴν μεγάλην του κρίσιν. Ἐπεκροτήθησαν δὲ αἱ πανηγυρικοὶ του πρὸς τὸν Ρακίαν, Βολταίρον, Φενελὼνα καὶ Κατινάτ.

Τῷ 1771 ἐβραβεύθη ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας διὰ τὸ σύγγραμμά του, «Τὰ προτερήματα ἐν τῇ πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ εὐδαιμονίαν σχέσει αὐτῶν» εἶτα ἔλαβε καὶ ἕτερον βραβεῖον διὰ τὸ σύγγραμμά του «Συμβουλαὶ πρὸς τοὺς νέους ποιητάς.»

Συνεπεῖα τῆς ἀξιολόγου μεταφράσεώς του τοῦ Σβετονίου, ἐνεγράφη μέλος τῆς γαλλικῆς ἀκαδημίας, περὶ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1776.

Ἡ κριτικὴ ἦτο ἡ μᾶλλον μὲ τὸ πνεῦμά του συμβιβασομένη, καὶ τοι δὲ συνεχῶς ἐφαίνετο δριμύς καὶ τραχὺς, πάντες ἀνωμαλόγησαν ὅτι ὁ Λαχάρπ ἦτο εἰς τῶν ἐξόχων κριτικῶν τῆς ἐποχῆς του.

Ἀπέβιωσεν ἐν Παρισίοις, τῇ 11 Φεβρουαρίου 1203.

25.

Λι Ναθαναήλ (β). — Δραματικὸς ποιητὴς ἀγγλος διαπρέψας κατὰ τὸν 12^{ον} αἰῶνα.

Φθὰς εἰς τὸν ἔσχατον τῆς πενίας βαθμὸν, ἠνώθη μὲ ἑταιρίαν τινὰ κωμικῶν καὶ περιήλθε

(α) LaHarre.

(β) Lee.

πλείστα τῆς Ἀγγλίας μέρη, πρὸς πορισμὸν ἄροτου.

Εἶτα συνέγραψε.

Τὸ πρῶτον αὐτοῦ δοκίμιον ἦτο ἡ τραγωδία Νέρων, ἧτις ἐπέτυχε πλερέστατα. Ταύτην ἐπικολούθησαν πλείστα ἄλλαι τραγωδίαὶ ἀναντιρρήτως διασημισθεῖσαι.

Καὶ ὁμως... μ' ὄλας τὰς τοιαύτας ἐπιτυχίας, ἡ δυστυχία δὲν ἔπαυσε παρακολουθοῦσα αὐτὸν, εἰς τρόπον ὥστε, καταβληθεὶς ὑπὸ τῆς στερήσεως ἀπώλεσε τὸ λογικὸν του καὶ ἐκλείσθη εἰς φρενοκομεῖον, ἐνθα ἔμεινεν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη.

Ἐξελθὼν τῷ 1688, συνέγραψεν ἑτέρας δύο τραγωδίας, τὴν πριγκηπέσσαν τοῦ Κλέβ καὶ τὴν Σφαγὴν τῶν Ημερίων.

Ἀπέθανε ὑπὸ τῷ 1692 ἐν ἡλικίᾳ 34 ἐτῶν, ἐν τῇ φρικωδεστέρᾳ ἀνεχεῖα καὶ στερήσει καὶ ἐτάφη ἀναλώμασι τοῦ δημοσίου.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

Α. Σ. ΔΙΒΛΙΟΘΗΝΟΠΟΛΙΟΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΔΙΚΩΝ ΤΟΥ Α. ΦΟΥΚΕ.

Ἡ δίκη τοῦ Λαβαλλέτ. τῆς Κυρίας Λαβαλλέτ καὶ τῶν τριῶν Ἀγγλων (1815 — 1816).

(Μετάφρασις Α. ΕΡΑΜ.)

Εἶναι ἡ εἰκοστὴ Μαρτίου τοῦ ἔτους 1815. Ἡ παλινόρθωτος βασιλεία μετὰ δεκαπενθημέρους πολιτικὰς ταραχὰς ἐγκαταλείπει τοὺς Παρισίους καὶ φεύγει τὴν Γαλλίαν, ὅπως παραχωρήσῃ τὴν θέσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ἐθεώρει ἀπληπισμένον ληστήν. Ὁ Ναπολέων εὐρίσκειται εἰς Φοντενβλώ. Ἡ πόλις τῶν Παρισίων τὸν περιμένει κατῆρης καὶ σχεδὸν ἐκπληκτος, διότι, ὅτι ἐπεθύμουν οἱ Παρισιοὶ ἦτο μᾶλλον ἡ ἐπάνοδος τοῦ Ναπολέοντος, παρὰ ἡ ἀναχώρησις τῶν Βουρβόνων. Ἀλλ' ὁ στρατὸς ἤνοιξε τὰς ἀγκάλας του εἰς τὸν ἀρχηγόν του. Οἱ χωρικοὶ ἐχειροκρότησαν ἐκεῖνον ὅστις ἔμελλε νὰ ἐκδιώξῃ τὸ φάσμα τοῦ φευδαλισμοῦ, τοῦ ὁποῖου αἱ ἀπρηχαιωμένοι ἀπαιτήσεις ἠπέλουν πρὸ ἐνός ἔτους, ὄλας τὰς κατακτήσεις τῆς ἐπαναστατικῆς ἰσότητος. Ὁ Ναπο-

λέων ἐπανερχεται· ὄλαι αἱ παλαιαὶ ἔξεις τῆς τυφλῆς ὑπακοῆς ἐγείρονται, ὄλαι αἱ ἀφοσιώσεις ἐπανερχονται εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον.

Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν 7 ὥραν τῆς πρωίας, ἄνθρωπὸς τις μικροῦ ἀναστήματος, εὐσαρκὸς, χαριεὺς καὶ μειδιώτης φυσιογνωμίας, βαδίζει ἐπὶ τοῦ βουλεβάρτου τῆς ἀγοῆς εἰς Μοντ-Μάρτρ.

Ἐνῶ δ' οὗτος ἔλαμπτε τὴν ὁδὸν, διασταυροῦται μεθ' ἀμάξης ἐκ τῆς ὁποίας φωνῇ τὸν κράζει.

— Πού πηγαίνετε οὕτω, Κύριε Λαβαλλέτ; Ἀνάβητε πλησίον μου· ὑπάγω εἰς τὸ ταχυδρομεῖον νὰ ζητήσω καὶ μάθω νέα. Ὁ πεζὸς εἶναι ὁ παλαιὸς γενικὸς διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων τῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἀναβαίνει πλησίον ἐκεῖνου ὅστις τὸν προσκαλεῖ (δηλ. τοῦ Στρατηγοῦ Σιδασιάνη) καὶ ἀμφοτέρω φθάνουσιν εἰς τὸ μέγαρον τῆς ὁδοῦ Jean Jacques Rousseau.

Ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ μεγάρου εὐρίσκειται ἄμαξα ἐξευγμένη μὲ ταχυδρομικοὺς ἵππους· εἶναι τοῦ κόμητος Φεράντ, ὑπουργοῦ τοῦ Κράτους καὶ γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων ἀπὸ τῆς 13 Μαΐου 1814 μέχρι 19 Μαρτίου 1815, δηλαδή μέχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν ἔμαθε τὴν φυγὴν τοῦ βασιλέως. Ἐκ τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ κόμητος Φεράντ δὲν εἶναι εἰμὴ γέρον ἀσθενὴς, ἀνήτυχος δ' ἂν τὸν ἑαυτὸν του, διὰ τὴν σύζυγόν του, διὰ τὴν περιουσίαν του, ὅστις σπεύδει νὰ συναθροίσῃ τὰ ἔγγραφα του, ἐτοιμάζει τὰ ἐπιπλά του, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ νὰ δεῖξῃ παντάπασιν ὅτι εἶναι μᾶλλον ἱππότης τοῦ βασιλέως του, ὑπάγει νὰ ζητήσῃ εἰς γωνίαν τινὰ, ἄσυλον ἕνεκα τοῦ ὀνόματός του, τὸ ὁποῖον διακινδυνεύει κατὰ τι ὡς ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὸ βασιλικὸν κόμμα.

Ὡς πρὸς τὸν Λαβαλλέτ, καθ' ἣν ὥραν ὁ κόμητος Φεράντ ἐνόμισεν ἑαυτὸν πεπαυμένον ἐκ τῆς θέσεώς του διὰ τοῦ ἀνωτέρω γεγονότος, οὗτος φυσικῶς καὶ ἀναγκαιῶς ἐγκαθιδρύθη γενικὸς διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων τῆς παλινόρθωτου αὐτοκρατορίας. Ἰδετέ τον! πὼς εἰσέρχεται ἐκεῖ ὡς νὰ ἦτο εἰς τὴν οἰκίαν του! οἱ τμηματάρχαι τὸν χειροκροτοῦσιν, οἱ ὑπάλληλοι τοῦ γραφείου τῷ μειδιῶσι, πάντες περιμένουσιν ἀπ' αὐτὸν διαταγὰς καὶ εἶναι ὡς ἐκ τούτου ἀδύνατον νὰ ἀμφισβῆσθῃ τις, ὅτι ὁ Κόμητος Λαβαλλέτ δὲν εἶναι κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ ἀνώτερος ἄρχων τῆς ὑπηρεσίας.

Ὁ κόμητος Φεράντ ἐν τούτοις ταρασσεται,

ταχύνει τὴν ἀναχώρησίν του, διαπερᾶ τὴν αἴθουσαν τοῦ ἀκροατηρίου ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐρίσκειται ὁ Κόμητος Λαβαλλέτ μετὰ τινῶν ὑπαλλήλων του. Ὁ Λαβαλλέτ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, εὐμενὴς καὶ πολιτισμένος ἐκ φύσεως καὶ ἐξ ἀνατροφῆς, θέλει νὰ εἶπῃ εἰς τὸν προκατόχον του λέξεις τινὰς συλλυπητηρίους, νὰ τῷ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, νὰ τῷ παράσχῃ βοήθειαν εἰς τὴν ἐσπευσμένην ταύτην ἀναχώρησίν του, ἀλλ' ὁ Φεράντ, τεταραγμένος, μόλις ἀναγνωρίζων τὸν Λαβαλλέτ, δὲν ἀκούει, δὲν βλέπει, δὲν ἀπαντᾷ, καὶ ἀποσύρεται μετὰ τινὰς ὥρας τὰ πάντα εἰσὶν ἔτοιμα διὰ τὴν ἀναχώρησίν του, ἀλλὰ φοβεῖται καὶ δὲν τολμᾷ ν' ἀναχωρήσῃ. Ἐὰν τὸν συνελάμβανον εἰς τὸν πρῶτον σταθμὸν; Ἀποφασίζει τέλος καὶ στέλλει νὰ ζητήσῃ μίαν ἄδειαν ἀπὸ τὸν διάδοχόν του. Ὁ Λαβαλλέτ διαμαρτύρεται ὅτι ἡ ἄδεια αὕτη εἶναι ἄχρηστος, ὅτι ὁ κόμητος Φεράντ δύναται νὰ διατρέξῃ ὀλόκληρον τὴν Γαλλίαν, ἐὰν τῷ ἐπέλθῃ εἰς τὴν φαντασίαν. Ἐπιμένοντος ὁμως ἐκεῖνου, ὁ Λαβαλλέτ δίδει τὴν ἄδειαν.

Ἐν ἐκείνῳ λόγῳ ἰδοὺ τὸ σπουδαῖον μέρος τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Διὰ νὰ ἐνοήσωμεν ὅτι, ἐπὶ μιᾶς καταστάσεως τοσούτου ἀπλῆς καὶ τὴν ὁποίαν ἐπίτηδες διηγήθημεν ἀπλῶς καὶ κατὰ τὴν πραγματικὴν αὐτῆς ὑπόστασιν, ἠδύνατό τις νὰ οἰκοδομήσῃ κατηγορίαν συνωμοσίας, δίκην ἐγκληματικῆν, ἀπόπειραν δικαστικῆς δολοφονίας (1) ἀτυχῶς ματαιωθεῖσαν δι' ὑψηλῆς ἀφοσιώσεως, πρέπει νὰ ἐνθυμηθῇ τις διὰ τίνων σφαλμάτων ἢ πλινθόρωτος βασιλεία κατέστη αξία νέας πτώσεως· παῖας ἀθύσσους εἶχεν ἀνοίξει μεταξύ αὐτῆς καὶ Γαλλίας ὁποῖα ἀπόλυτος ἀγνοία τῶν αἰσθημάτων, τῶν γνωμῶν καὶ τῶν δημοσίων ἀναγκῶν τὴν διέκρινεν ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας τῆς ἐπάνοδου τῆς μέχρους ἐκείνης καθ' ἣν ὄφειλε νὰ λάβῃ διὰ παντός τὴν τῆς ἐξορίας ὁδόν. Αἱ δίκαιαι τοῦ Labédoyère τοῦ Ney, τῶν ἀδελφῶν Faucher, ἀποδεικνύουσιν ἀρκούντως τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ χαρακτῆρος τῶν Βουρβόνων καὶ τοῦ τόπου, ἵνα μὴ ἔχωμεν ἀνάγκη νὰ ἐπανεέλθωμεν πάλιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου.

Πρὸς κατανόησιν τῶν γεγονότων ἐνταῦθα θὰ ἀρκεσθῶμεν μόνον νὰ ἐξηγήσωμεν ὁποῖός τις ἦτο ὁ κόμητος Λαβαλλέτ καὶ ὁ κόμητος Φεράντ.

(1) Ἡτοι οἱ Ἐνορκοὶ, χριζόμενοι εἰς τὴν βασιλείαν, νὰ κηρύξωσιν αὐτὸν Ἐνοχον, ἐνῶ οὐδὲν πρᾶγματι Ἰταλίημ ἔπραξε.

Ὁ Antoine Marie Chamans Lavallette γεννηθεὶς εἰς Παρισίους ἐν ἔτει 1769 ὑφ' ἐνός ἐντίμου ἐμπόρου, ἀφοῦ παρεδόθη εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Ἀρκούρου μαθήματα ἀνώτερα τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ τάξεως, ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ὅπερ ἦτο τότε τὸ καταφύγιον τῶν φιλοδόξων καὶ τῶν ἐξόχων ἀνθρώπων τῶν μὴ ἐπιστηριζομένων ἐπὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς παρουσίας των.

Ὁ νέος Λαβαλλέτ χάριν τοῦ ἱερατικοῦ ἐνδύματός του ἐπέτυχεν εἰς ἀγίαν Γενοδιέφην θέσιν βιβλιοθηκαρίου. Ἀλλὰ εἰς τὴν πρώτην τῆς Ἐπαναστάσεως πνοὴν ἐγκατέλειπε τὸ δίκαιον καὶ ἐχαιρέτισε μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν μεγάλην πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν παλληγγευσίαν. Ἐν τούτοις ὡς τιμιώτατος ἄνθρωπος ἠγανάκτησεν, ὅτε ἡ βασιλεία ἐξυβρίσθη καὶ ἀπειλήθη ὑπὸ πινῶν ἀθλίων ἀρπασάντων τὰ δικαιώματα τῆς Γαλλίας. Ὁ Λαβαλλέτ ἐθνοφύλαξ ἐκινδύνευσε νὰ δολοφονηθῇ τὴν 10 Αὐγούστου καὶ ὅταν ὁ Δουδοβίος XVI ἐγκατέλειπε τοὺς ὑπερασπιστάς του, ἐκινδύνευσε πάλιν ὑπογράφων τὴν πρὸς τὴν συνέλευσιν ἀναφορὰν ὑπὲρ τοῦ δυστυχοῦς τούτου βασιλέως, ὅστις ἐγκατέλιπεν ἑαυτόν.

Ὁ Λαβαλλέτ ἀναμφιβόλως ἤθελεν ἐξαλείψῃ διὰ τοῦ αἵματός του τὴν γενναίαν ταύτην ἀνοσιαν, ἐὰν δὲν ἐζήτει ἄσυλον ἐκεῖ, ἔθα τὸ εὐρισκόν ἅπαντες οἱ ἐντίμοι γάλλοι οἱ ἀηδιάσαντες τὸ αἶμα καὶ τὰς προγραφάς. Κατεγράφη εἰς τὴν λεγεῶνα τῶν Ἀλπεων ὑπὸ τοῦ Baraguey — d Hilliers. Μετ' ὀλίγον ὀνομασθεὶς ὑπασπιστὴς ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ του, ὅστις ἐγένετο στρατηγός, ὁ Λαβαλλέτ ἔσχε τὴν εὐτυχίαν νὰ διατελέσῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Βοναπάρτου ἐν Ἰταλίᾳ. Λοχαγὸς ἐν Ἀρκόλη, ὑπασπιστὴς τοῦ νέου νικητοῦ τῆς Αὐστρίας, ὁ Λαβαλλέτ δὲν ἦτο μόνον διακεκριμένος ἀξιωματικός, ἀλλ' εἶχεν ἀκόμη ὅ,τι ὁ Βοναπάρτης εὗρισκε δυσκόλως μεταξὺ τῶν συναδέλφων του, γνώσεις σπουδαίας, καλὴν συμπεριφορὰν, ὡς οἱ τοῦ παρελθόντος ἄνθρωποι, εὐφύϊαν καὶ διοικητικὴν νοημοσύνην. Ὡσαύτως ὁ Λαβαλλέτ ἐπεφορτίσθη μὲ διαφόρους ἐντολὰς μυστικὰς εἰς τὸ Τυρόλον, εἰς Παρισίους ἐπὶ τοῦ διευθυντηρίου, εἰς Γενέβην καὶ εἰς Ραστάδην.

Ὅπως κάλλιον προσεταιρισθῇ τὴν ἀφοσιωμένην ταύτην ἱκανότητα, ὁ Βοναπάρτης συνέζησε μετὰ τοῦ Λαβαλλέτ Βωχαρνίδα τινὰ Emilié Louise, θυγατέρα τοῦ μαρκεσίου Beauharnais, καὶ ἀνεψιὰν τῆς So-

séphine Tascher de la Pagérie ἀπὸ τοῦ πρώτου συζύγου αὐτῆς κόμητος Ἀλεξάνδρου.

Ἐπανερχόμενος ἐξ Αἰγύπτου μετὰ τοῦ Βοναπάρτου, ὁ Λαβαλλέτ δὲν συνετέλεσεν ὀλίγον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πολιτικοῦ τοιμήματος τοῦ μηνὸς Βρουμέρου, καὶ ὅταν ὁ κύριός του ὑπῆρξε κύριος τῆς Γαλλίας ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ὑπάτου, ὑπῆρξεν ἀλληλοδιαδόχως διπλωματικός ὑπάλληλος παρὰ τῆ Σαξωνία καὶ Ἑσση, διευθυντὴς τοῦ γραμματοῦ ταμείου καὶ τέλος διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων, πρῶτον ὡς ἐπίτροπος καὶ δεύτερον, ὡς σύμβουλος τοῦ Κράτους, γενικὸς διευθυντὴς. Ὄνομασθεὶς κόμης τῆς Αὐτοκρατορίας ἐν ἔτει 1808, ἀξιωματικός τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς ἐν ἔτει 1811, ἦτον εἰσέτι μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Ναπολέοντος εἰς τὴν διευθύνσιν τῆς μεγάλης ταύτης ὑπηρεσίας τῶν ταχυδρομείων τῆς Αὐτοκρατορίας.

Εἶναι δύσκολον σήμερον νὰ φαντασθῇ τις τὰ ἀπέραντον τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἐπὶ τοῦ Ναπολέοντος Α'. Ποία κυκλοφορία μεγάλῃ, ποία συγκέντρωσις ἰσχυρὰ ἦτο ἡ τῶν ἀλληλογραφῶν τῆς γιγαντώδους Γαλλίας μετὰ τῶν πρὸς αὐτὴν προσηρτημένων βασιλείων καὶ τῶν νομαδικῶν στρατῶν, καὶ ποία μέσα ἄθλια δι' ἀνάγκας τοσοῦτον μεγάλας! Ταχυδρόμοι, ἄμαξι, χωροφύλακες, καὶ τινὰ τηλεγραφικὰ σύματα τῆς Chapis, ἄφωνα τὴν νύκτα, ἄφωνα ἔνεκα τῆς βροχῆς καὶ τῆς ομίχλης! Σήμερον μετὰ τῆς Γαλλίας διτηρημένης, μετὰ τῶν ἰσχυρῶν μέσων τῶν παρὰ τῆς ἐπιστήμης δοθέντων, διευθυντὴς ἐνεργητικὸς καὶ ἐπιμελής καὶ ὑπάλληλοι κακῶς μισθοδοτούμενοι, ἀρκοῦσιν εἰς τὴν ἀκατανόητον κυκλοφορίαν τῶν προσωπικῶν ἀλληλογραφῶν; Ἀλλὰ τότε, ἐὰν τὸ ἄτομον ἐγράφεν ὀλίγον ἔπρεπε τὸ κράτος νὰ ἦναι πανταχοῦ. Ὁ Λαβαλλέτ ἐξεπλήρωσε τὰ λεπτά ταῦτα καθήκοντα μετ' ἀδαμάστου ἐνεργείας, μετὰ νοημοσύνης οὐχὶ τῆς κοινῆς, μετὰ πνεύματος διοργανισμοῦ τοιοῦτου, ὅπερ, οὕτως εἶπεῖν, ἐταύτισε μετὰ τῆς ὑπηρεσίας.

Ὡς ἄνθρωπος ὁ Λαβαλλέτ ἠγαπήτο γενικῶς ἐδεικνυε μεγάλην σταθερότητα σχέσεων. Ἡ ἀναμφισβήτητος τιμιότης του ἐπέταττε τὸν σεβασμὸν, ἡ ἀγαθότης του ἦτο παροιμιώδης. Ἀ μετ' αὐτοῦ, ἔλεγεν ὁ στρατηγὸς Σεβαστιανὸς ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἐντίμου τούτου ἀνθρώπου, μετ' αὐτοῦ ἡ διάχυσις τῆς καρδίας καὶ ἡ εὐκρίνεια, οὐδέποτε ἐκινδύνευσαν. Ὡραῖος καὶ ἀξίος ἐ-

παινος! Εἶναι σπάνιοι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι δαιοῦσι διὰ τῆς εὐφύϊας των καὶ οὐχὶ διὰ τῆς ραδιουργίας καὶ τοῦ κοινῶ παραδείγματος.

(ἀκολουθεῖ)

Ο ΕΝ ΕΦΕΣΩ ΝΑΟΣ.

Ὁ Ἀγγλικὸς «Χρόνος» δημοσιεύει τὰς ἐξῆς πληροφορίας περὶ τῆς γενομένης ἀνακλύψεως τῶν λειψάνων τοῦ λαμπροῦ τούτου μνημείου.

Ὁ ἐν Ἐφέσῳ περίφημος ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος ὑπῆρξεν ἐν τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου. Πυρποληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡροστράτου τὴν αὐτὴν τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἡμέραν, τοῦτέστι πρεῖς καὶ ἡμισυ αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ, εἶχεν ἀνοικοδομηθῆ, μεγλοπρεπῶς. Καταστραφεῖς δὲ κατόπιν ἐπὶ Κωνσταντίνου, κατὰ τοὺς μὲν ὑπὸ σεισμῶν, κατὰ τοὺς δὲ ὑπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἀνθρώπων, ἐχρησίμευσεν ὡς λατομεῖον εἰς τοὺς ἀρχιτέκτονας τοὺς ἀνοικοδομήσαντας τὴν ἐν Ἐφέσῳ Βυζαντινὴν πόλιν, πιθανῶς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ.

Τὰ ἐναπολειφθέντα εἰσείπια κατεχώθησαν βαθμῶδον, καλυφθέντα ὑπὸ ἐπιπροσθέτων στρωμάτων. Οὕτως αὐτὸ τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος διετέλεσε κεκαλυμμένον 22 πόδας ὑπὸ τὴν γῆν, μέχρις οὗ γενομένων ἀνασκαφῶν ὑπὸ τῶν ἀγγλῶν ἀπεκαλύφθη τὸ μαρμαρινὸν αὐτοῦ ἐπίστρωμα, ἐφ' οὗ εὗρισκοντο εἰσέτι συμπεφυρμένα τμήματα στηλῶν καὶ ἀναγλύφων.

Ἡ σπουδαιοτάτη αὕτη ἀρχαιολογικὴ ἀνακλύψις ὀφείλεται εἰς τὴν οὐζυδέσκειαν καὶ τὴν ἐνεργητικότητα τοῦ Κ. Wood, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1869 ἀναζητῶν τὴν θέσιν τοῦ ναοῦ, ἰδίως ἀναλώμασι καὶ δι' ἐπιχορηγήσεως τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, ἔδρεψε τέλος τοὺς καρπούς τῶν μακρῶν αὐτοῦ κόπων, ἐξακριβώσας περὶ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος ἔτους τὴν θέσιν τοῦ ναοῦ.

Κατὰ τοὺς παρελθόντας πρεῖς μῆνας ἀπεκαλύφθη μέγα μέρος τῆς παρὰ τοῦ οἰκοδομήματος κατεχομένης ἐπιφανείας, ἀνευρεθέντων σποράδην τῶν ἄλλοτε ἐπεστρωμένων μαρμάρων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον κατακεραματισμένων.

Αἱ στῆλαι ἔχουσαι ἐξ ἑξ ἑκάστης διάμετρον, μαρτυροῦσιν ὅτι ὁ ναὸς εἶχε κολοσσιαίας διαστάσεις, μείζονας τῶν τοῦ ἐν Ἀθῆναις ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ πάντων τῶν σωζομένων ἔργων τῆς Ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας. Τὸ ὑπέρμετρον

βάρος τῶν ἀνακαλυφθέντων μαρμάρων ἠνάγκασε τὸν Κ. Wood νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν ἀρωγὴν τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου, τοῦ μόνου δυναμένου νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἡ ἀρωγὴ δὲ αὐτοῦ τῷ ἐδόθη μετὰ πολλῆς προθυμίας παρὰ τοῦ Ναυαρχείου, ἀποστείλαντος αὐτῷ τὸ πολεμικὸν πλοῖον «Καλιδονία», ἐφ' οὗ ἀπὸ ἐνὸς ἤδη μηνὸς ἐπιθιβάζονται ἐκ Σμύρνης καὶ Ἐφέσου τὰ ὑπὸ τοῦ Wood ἐκλεγόμενα μάρμαρα, τὰ προωρισμένα διὰ τὸ Βρετανικὸν μουσεῖον.

Τὸ μέγιστον τῶν μαρμαρινῶν τούτων τμημάτων, βάρους 11 τόνων, ἀποτελεῖ μέρος τοῦ κιονοκράνου μιᾶς τῶν 36 ἀναγλύφων στηλῶν περὶ ὧν λαλεῖ ὁ Πλίνιος.

Πιστεύεται ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀρχιτεκτονικῇ παρόμοιον παράδειγμα τοιοῦτου τοιμήρου νεωτερισμοῦ.

Ἐπὶ τοῦ κιονοκράνου ὑπάρχει ἀναγεγλυμμένον σύμπλεγμα τι θεοτήτων, ἐν αἷς μόνος διακρίνεται καὶ ἀναγνωρίζεται ὁ Ἑρμῆς· αἱ λοιπαὶ περιστάσι γυναικῆς περικεκαλυμμένης ἐπὶ ἐτέρου τινὸς λίθου παρίσταται ὁ Ἡρακλῆς παλαίων κατὰ τινος γυναικῆς περικεκαλυμμένης. Τὰ ἀνάγλυφα εἶναι ζωηρὰ καὶ λαμπρὰ, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι τὴν λεπτότητα τῶν ἀναγλύφων τοῦ Παρθενῶνος. Ἡ γλυφὴ αὐτῶν εἶναι πλημμελής καὶ ἀνάγεται εἰς τὴν Μακεδονικὴν ἐποχὴν. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἦτο ρυθμοῦ Ἰωνικοῦ. Ὁ κ. Wood ἐξελέξατο τὰ καταλληλότερα τμήματα πρὸς ἐνδειξὴν τῆς διαστάσεως τῶν βάσεων, τῶν στηλῶν καὶ τῶν λειψάνων τοῦ οἰκοδομήματος. Ταῦτα δὲ θέλουσιν ἀποτελέσει νέον κεφάλαιον τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας.

Δὲν δύναται τις νὰ θεωρήσῃ ἄνευ ἐνδιαφέροντος τὰ λείψανα τῶν περιφθῶν τούτων στηλῶν, ἃς εἶδεν ὁ Ἅγιος Παῦλος καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ὠμίλησεν.

Σ. Σ. Δημοσιεύοντες τὰς ἀνωτέρω πληροφορίας τοῦ ἀγγλικοῦ φύλλου, ἐκφράζομεν τὴν βεβήλω συλήσει ἡμῶν λύπην ἐπὶ τῇ βεβήλω συλήσει τῶν προγονικῶν ἡμῶν ἀριστουργημάτων, εὐελπιστοῦντες ὅτι ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις θέλει λάβει σύντονα μέτρα, ὅπως τοῦλάχιστον περισώσῃ τὰ ἐναπομεινάντα λείψανα τῶν κειμηλίων ἀπὸ τῆς Ἀγγλικῆς ἀπληστίας.

Ἡ τέχνη τοῦ ἐρωτᾶν δὲν εἶναι τόσο εὐκό-
λος ὅσον νομίζομεν: εἶναι μᾶλλον ἢ τέχνη τῶν
διδασκάλων ἢ τῶν μαθητῶν· πρέπει πολλὰ νὰ
ἐμαθῆ τις ἥδη ὅπως γνωρίζῃ νὰ ἐρωτήσῃ περὶ
ἐκείνου τὸ ὅποιον ἀγνοεῖ. Ἄ' Ὁ σοφὸς γνωρίζει
καὶ ἐρωτᾷ, λέγει Ἰνδικὸν ἀπόφθεγμα· ἀλλ' ὁ
ἀμαθὴς δὲν ἠξεύρει περὶ τίνος νὰ ἐρωτήσῃ.

J. J. ROUSSEAU.

Ἄ' ἔρωσ εἶναι κυνήγιον, κατὰ τὸ ὅποιον ὁ κυ-
νηγὸς πρέπει νὰ προσπαθῇ νὰ καταδιώκῃται
ὑπὸ τοῦ θηράματος.

ALPHONSE KARR.

Οὔτε ἀνδρὸς οὔτε γυναικὸς τὸ φρόνημα δύ-
νασαι νὰ γνωρίσῃς, ἐὰν δὲν δοκιμάσῃς πρότε-
ρον αὐτοῦς, ὡς περ τὰ ὑποζύγια.

ΘΕΟΓΝΙΣ.

Τὸ ἀργύριον, πόσον ἀσφαλὲς φάρμακον δια-
τε τὰ μεγάλα καὶ μικρὰ κακὰ! Καὶ εἰς τὰς
πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία, τρισευτυχὴς ἐκεῖνος
ὅστις διαψιλῶς ἐπιχειρεῖ τὸ βάλσαμον τοῦτο εἰς
τὰς πληγὰς τοῦ ἄλλου!

Ἄ' ὅστις δὲν εἶναι ἐγωϊστὴς, αἰσθάνεται τὴν
ἀξίαν τοῦ ἀργυρίου.

P. S. DE BÉRANGER.

Εἶναι ὁ ἔρωσ τ' οὐρανοῦ τὸ πῦρ· ὅστις τ' ἀρπάξῃ,
τῆς προμηθεὺς δεσμεύεται, ὡς οὗτος τιμωρεῖται.
Καὶ καθ' ἡμέραν ἡ ἐλπίς οἰκτρῶς τῷ ἀφαιρεῖται,
καὶ πάλιν ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς πάσης.

... Τῆς ἀναμνήσεως εἶναι βαθὺς ὁ πόνος.

A. ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἄ' ὅταν μᾶς καταλαμβάνῃ ἡ φιλοδοξία, μᾶς
ἀποχαιρετᾷ ἡ φρόνησις!

Νὰ περιστείλῃ τις τὴν ἐλευθερίαν ἕνα προ-
λάβῃ τὴν κατάχρησιν καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κα-
λὸν ἕνα προλάβῃ τὸ κακόν, εἶναι ὡς νὰ δικάσῃ
αὐτὸν τὸν θεὸν καὶ νὰ τῆ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἐ-
πλασε καλῶς τὸν κόσμον.

Ἡ μονομαχία ὠφελεῖ μόνον τὸν ἱατρὸν καὶ
τὸν νεκροθάπτην.

EDOUARD LABOULAIH.

Οὐδὲν ὠραῖζει τὸν ἄνθρωπον τόσο, ὅσον ἡ
εὐδαιμονία.

P. DE KOCK.

Ἡ νύξ δίδει εἰς τοὺς ἐρωτολήπτους ὅλον τὸ
θάρρος, ὅπερ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

Ἡ γυναικεία καρδιά εἶναι ὄργανον, ὅπερ, ὅ-
πως ἡ φύσις, ἀποστρέφεται τὸ κενόν.

ALPHONSE KARR.

ΔΙΑΤΙ ΣΙΓΑΣ;

Τῷ ποιητῇ Α. Σ.

Ἄ' ὅτι διὰ τὴ Μοῦσα σου σιγᾷ τοσοῦτον χρόνον;
Πῶς; ἡ φωνὴ τῆς ἀγνοεῖς ὅποσον μᾶς ἠδύνη;
Ἐκαστος φθόγγος σου μικρὸς σκεδαρίζει ἕνα πόον
καὶ μὴν ἀληθόνα μας πᾶν ἄσμα σου πραῦνει.

Τῆς ἀηδίας ἡ φωνὴ δὲν εἶναι γλυκύτερα
ἔστις ἀπὸ τῶν ὁσῶν τοὺς ἐρωτᾷ τῆς ψάλλει.

Ἄ' ἀκουσθῇ ἡ εὐθυμία μοι πᾶσι σου ἢ προτέρα,
Κ' ὑπὸ χαρᾶς ὡς πρότερον τὸ σιγῆός σου ἢς πάλιν.

Λάβε τὴν λύραν· τόνισον τὸ ἄσμα σου καὶ πάλιν
τὸν ἦχον νὰ ἀκούσωμεν ποθοῦμεν τῆς φωνῆς σου,
εἰς τέρψεων παντοειδῶν—λησμόνησον τὴν ζάλην
τὸ παρελθόν...τὰς λύπας σου, τὸ ἄλγος τῆς ψυχῆς σου.

Ἀφίθητι εἰς τὸ παρὸν... τὸ παρελθόν λησμονεῖ,
καὶ πῆς ὑδωρ ἀφθονοῦ τῆς λίθης, ἐὰν ἴθις
εὐδαίμονος νὰ βέωσιν αἱ ὠραι σου, αἱ χρονοί,
Ἄπολαυε τὸ σήμερον· νὰ ἀποθάνῃς μέλλεις...

Ἰούλιος 1870.

ΦΩΤΕΙΝΗ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ.

Εἰς τὸ Νεογνον

Τοῦ φίλου μου I. X. Κούρτελη,
Αἰκατερινίνην.

Βρέφος ἄθῳον, διατὶ εἰς ὅλον εὐθυμία;
Ἄ' διὰ τὴν χαρμῶσιν τὰς χεῖράς σου κινεῖς;
Μικρὰ μου!.. δὲν σὲ ἐτυψε πνοὴ βορρᾶ ἀγρία,
καὶ μόνον δι' ἕν ἄθῳμα γνωρίζεις νὰ θρηγῆς!

Πόσον γλυκεῖα φαίνεσαι! πόσον ὠραία εἶσαι!
Πῶς προκαλεῖς καὶ ἀκούει τὰ χεῖράς εἰς ἀσπασμούς!
Πῶς εἰς θωπεία; τέρπεσαι καὶ δι' οὐδὲν λυπεῖσαι,
καὶ ὅλων ἀποδέχεται τοὺς ἐναγκαλισμούς!

Ἄ' ὅτι διὰ τὸ ἄθῳμα αὐτὸ μακρὰν σου ρίπτεις;
Ἄ' ὀργισθῆς ἴσως; διατὶ; ἔχεις καὶ σὺ ὀργὴν;
Ἄλλ' ὄχι μὲ προσποίησιν τὸ προσωπὸν σου κρύπτεις,
εἰτ' ἀνακύπτεις εὐθυμία; ἐκβαλλοῦσα κρᾶνθῆν.

Θέλεις νὰ ταῖξῃς! ὦ! ἐλθέ, ἐλθέ νὰ σὲ φιλήσω,
τὰς ὀροσερὰς σου παρεια; ἐλθέ νὰ ἀσπασθῶ
Ἄ' πῶς τοιοῦτον ἀγγελὸν νὰ μὴ τὸν ἀγαπήσω;
Ἐλθέ εἰς τὰς ἀγκάλας μου, σὲ θέλω, σὲ ποθῶ!

Πλὴν αὐριον; ὅτε ἀβρᾶ, χαριστάτη νέα,
Μικρὰ μου χάρις, καταστή; κ' ἡ κόμη σου χρυσεῖ
Θὰ χύνετ' εἰς τοὺς ὤμους σου εὐωδῆ καὶ ὠραία,
Ἄ' ὅταν νεβνὴ θὰ γενῆ, τὸ βρέφος τῶρα σὺ;

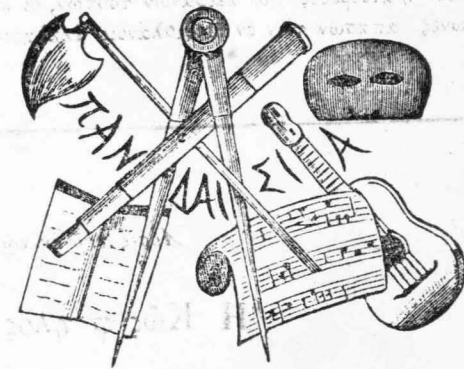
Θὰ ρίπτεσαι τὸτ' εὐθυμία ὡς νῦν καὶ μετῴθῃσα,
εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ταχῶν καλοῦντός σε, μικρὰ;
Θὰ δέχεσαι φιλήματα, καλῶς καὶ πόρα, τόσα;
Θὰ εἶσαι τόσο εὐπιστος, ἀθῳά, ζωηρὰ;

Ἄ' ἴσως τότε σοβαρὰ τὸν λόγον θ' ἀποτεῖ-εἰς,
τότε θὰ κύπτουν ἐμπροσθεν κυρίας σεβαστῆς,
παντοῖα περὶ θέλητρα νεανικά θὰ χύνῃς,
Κι' ὁ κόσμος τῶν χαρίτων σου θὰ εἶναι θαυμαστῆς.

Τότε θὰ λέγῃς «κόρις» μὲ τὸ σεμνὸν σου ἦθος,
καὶ θὰ σοὶ λέγουν ἅπαντες «ὠραία δεσποινίς».
καὶ ὄντως θὰ μοι φαίνεται ἡ σήμερον ὡς μῦθος,
Ἄ' ὅταν ὠραία σύζυγος καὶ θελκτικὴ γενῆς.

16 Μαρτίου 1872.

A. Σ. Αἰθαθῆνοπούλου.

ΦΕΥΓΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

Ἐν τῇ νεοδημητῶ οἰκίᾳ τοῦ κ. Δεῖμζῆ ἀνεκα-
λύφθη εἰς 1 1/2 μέτρον βάρους πῖθος λιθόκτιστος
πλήρης ὑπολευκοῦ οἴνου, καλῶς ἐσφραγισμένος
ὁ οἶνος οὗτος ὑποτίθεται ὅτι εἶναι ἐτῶν 500.

Ἐὰν ὁ οἶνος πρὸ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ εἰς
λαγῆνους ἢ εἰς βαρέλια πρότερον θερμανθῇ μέ-
χρι 60 βαθμῶν καὶ ἀκολούθως ἀποψυχθῇ, δια-
τηρεῖται καλλίτερα ἀπὸ τὴν ὀξειαν αὐτοῦ ζύ-
μωσιν. Τὸ αὐτὸ παρατηρήθη ὅτι συμβαίνει μὲ
τὸν ζῦθον (τὴν μπύραν). Ἐὰν ὁ ζῦθος προτοῦ νὰ
γεμισθῇ εἰς φιάλας ἢ εἰς βαρέλια, θερμανθῇ μέχρι
50 βαθμῶν, διατηρεῖται ἀξιόλογα καὶ δύναται
νὰ ἀποσταλῇ εἰς μακρινούς τόπους ἀνευ φόβου
ζυμώσεως καὶ φθορᾶς αὐτοῦ.

* Ἐν Μεδιολάνοις τῆς Ἰταλίας πολὺς γίνεται

λόγος περὶ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν σωμάτων τριῶν ἁγίων, τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου, ἐπισκόπου τῆς πόλεως ταύτης, καὶ τῶν ἁγίων Πρωταίσιου καὶ Γερθασίου. Τὰ σώματα ταῦτα κάλλιστα διατηρούμενα ἀνευρέθησαν ὑπὸ τὸ μέγα θυσιαστήριον τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου, ἐντὸς μεταλλίνου κιβωτίου πλήρους κατὰ τὰ δύο τρίτα ὕδατος καθαροῦ καὶ διαυγεστάτου. Ἄγνωστον διατελεῖ ἂν τὸ ὕδωρ τοῦτο ἦνε χημικὴ τις σκευασία πρὸς διατήρησιν τῶν σωμάτων ἢ ἂν εἰσῆλθῃ ἐξ ὕδατος ἐκ τοῦ κιβωτίου. Τὸ κιβώτιον τοῦτο ἀνοιχθὲν μετὰ μεγίστης προσοχῆς, ἐκλείσθη αὐθις ἀμέσως καὶ ἐσφραγίσθη, ἀφοῦ ἐγένετο καὶ ὑπεγράφη πρακτικὸν περὶ τῆς ἀνευρέσεως αὐτοῦ καὶ τοῦ περιεχομένου. Προσεχῶς δὲ θέλει ἐκ νέου ἀνοιχθῆ ἑνώπιον τῶν ἀρμολογῶν πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀρχῶν, καὶ τῶν καταλλήλων χημικῶν, οἵτινες θελοῦσι προβῆ εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ ἐν τῷ κιβωτίῳ ὕδατος. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ἀνεύρεσις τῶν λειψάνων τούτων, οἱ κώδωνες ἀπασῶν τῶν ἐν Μεδιολάνοις ἐκκλησιῶν

ἐκρούοντο διαρκῶς, τὸ δὲ πλῆθος συνῆρξεν ἀθρόον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἀνεκοίνωσε τηλεγραφικῶς τὴν σπουδαίαν ταύτην εἰδησιν πρὸς τὴν Α. Ἀγιότητα τὸν Πάπαν. Αἱ ἀναφέρουσι ταῦτα ἐφημερίδες πικραλεῖπουσι ἐν τούτοις νὰ ἀνακοινώσωσιν ἡμῖν οὐσιώδη τινὰ πληροφορίαν, τίνι τρόπῳ δηλονότι ἀνεγνωρίσθη ἡ ταυτότης τῶν πρὸ χιλίων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν ἀκμασάντων τούτων ἁγίων.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ.

Ὁ κ. Allain Targé ἐπαρουσίασεν εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῶν Περσιῶν στατιστικὴν γενομένην ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν αὐθεντικῶν ἐγγράφων τῶν ἐργατῶν, οἵτινες ἐγκατέλειψαν τοὺς Περσιῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτοὺς εἰσόδου τῶν στρατευμάτων. Μεταξὺ ἄλλων ἀριθμῶν ἀναφέρονται οἱ ἀκόλουθοι: ὑποδηματοποιοὶ 30,000 ἐργάται τῶν εἰδῶν τῶν Περσιῶν 8—9000 κτλ. φαίνεται δὲ ὅτι ἡ διοίκησις τοῦ δημοτικοῦ φόρου ὑπολογίζει εἰς 100,000 ἄτομα τὸ ἐν τῷ παρισινῷ πληθυσμῷ γινόμενον κενὸν ἀπὸ τῶν τελευταίων συμβᾶντων.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ ΙΗ' φιλλὰδιῳ γρ'φου.

Ἐ Κῶς φ ἦλος ηκ Ὅσσα ρ ιστός.

Οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος.

Πρῶτος ἐπεμψε τὴν λύσιν αὐτοῦ ὁ ἐκ Χαλκίδος κύριος Ἀχιλ. Μανόπουλος, τοῦ οὐοῦ ἐστᾶλη τὸ ὑποσχεθὲν δῶρον ταχυδρομικῶς. Εἶτα δὲ ὁ ἐκ Γαλαξειδίου κ. Δημ. Π. Νίκας.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἦμην ποτὲ δημαγωγὸς καὶ τέκνον ἄγυρτίας.

Τὴν κεφαλὴν ἂν εὔρεθῇ θνητὸς νὰ μοὶ χωρίση,

Τὴν κεφαλὴν μου ἀνυψῶ μεθ' ὑπερφηανείας,

Καὶ θὰ τρομάξῃ ὅποιος τυχὸν με συναντήσῃ.